

**Strategija gospodarskega razvoja
občine Domžale
za obdobje 2026–2036**

KAZALO VSEBINE

UVOD	7
1 MORFOLOŠKA ANALIZA.....	9
2 PREGLED OBSTOJEČIH POSLOVNIH CON IN UGOTOVITVE ANKETE	16
2. 1 Stanje obrtnih con	16
2. 2 Anketa o potrebah v občini	18
2. 3 Splošne tendence podjetnikov po iskanju ustreznih površin za postavitev svojih objektov	19
2. 3. 1 Potrebe podjetij.....	19
2. 3. 2 Lokacija	20
2. 3. 3 Hitrost upravnih postopkov.....	20
2. 3. 4 Financiranje	20
2. 3. 5 Zaključek	21
3 MODEL GOSPODARSKE RASTI	22
3. 1 Model hitre gospodarske rasti.....	23
3. 2 Model postopne kvalitativne rast.....	24
3. 3 Model trajnostnega razvoja.....	25
4 SWOT ANALIZA.....	26
5 SHEMA RAZVITOSTI PODJETNIŠKE PODPORNE INDUSTRIJE	27
5. 1 Finančna podpora.....	28
5. 2 Izobraževalna in svetovalna podpora.....	29
5. 3 Sodelovanje občine Domžale s podjetniškim okoljem	29
5. 4 Informacijska podpora.....	30
5. 5 Fizična infrastruktura.....	30
6 RAZVOJNI POTENCIAL OBČINE	31
7 KLJUČNI IZZIVI IN RAZVOJNE OVIRE	32
7. 1 Prostorske omejitve in izvedljivost poslovnih con	32
7. 2 Postopkovna prilagodljivost in odzivnost okolja	32
7. 3 Infrastrukturne zahteve in komunalna opremljenost	32
7. 4 Finančne možnosti in proračunske usmeritve.....	33
7. 5 Konkurenčno okolje in regijska umeščenost	33
7. 6 Dnevne migracije in vloga občine kot zaposlitvenega okolja	33
8 PREDLOGI VIZIJE VREDNOT IN POSLANSTVA.....	34
8. 1 Vizija	34
8. 2 Poslanstvo.....	34

8. 3 Vrednote.....	34
9 STRATEŠKE USMERITVE.....	35
9. 1 Prioriteta 1 – UTRIP PODJETNOSTI	36
9. 2 Prioriteta 2 - DIGITALNO IN ZELENO.....	37
9. 3 Prioriteta 3 - KADRI PRIHODNOSTI	38
9. 4 Prioriteta 4 – TURIZEM IN SKUPNOST	39
10 AKCIJSKI NAČRTI S PREDLOGI ZA MERJENJE.....	40
10. 1 Prioriteta 1 Utrip Podjetnosti	40
10. 1. 1 Cilji aktivnosti.....	40
10. 1. 2 Ukrepi	43
10. 2 Prioriteta 2 Digitalno in zeleno	48
10. 2. 1 Cilji aktivnosti.....	48
10. 2. 2 Ukrepi	50
10. 2. 3 Namen sklopov aktivnosti	51
10. 3 Prioriteta 3 Kadri prihodnosti	55
10. 3. 1 Cilji aktivnosti.....	55
10. 3. 2 Opis ukrepov.....	57
10. 3. 3 Namen sklopov aktivnosti	58
10. 4 Prioriteta 4 Turizem in skupnost	61
10. 4. 1 Cilji aktivnosti.....	61
10. 4. 2 Ukrepi	62
10. 4. 3 Namen sklopov aktivnosti	63
11 ZAKLJUČEK	66
11.1 Sprejem strategije	66
11.2 Izvajanje in spremljanje strategije.....	66
12 Slovar izrazov.....	67

KAZALO TABEL

Tabela 1: Ocena demografskih kazalnikov	9
Tabela 2: Ocena gospodarskih kazalnikov	10
Tabela 3: Koncentracija delovnih mest po dejavnostih	12
Tabela 4: Ocena socialnih kazalnikov	14
Tabela 5: Poslovne cone v občini Domžale	17
Tabela 6: Prednosti in slabosti modela hitre gospodarske rasti	23
Tabela 7: Prednosti in slabosti modela postopne kvalitativne rasti	24
Tabela 8: Prednosti in slabosti modela trajnostnega razvoja	25
Tabela 9: SWOT analiza	26
Tabela 10: Pregled podporne infrastrukture v občini Domžale	27
Tabela 11: Cilji prioritete 1	40
Tabela 12: Ukrepi prioritete 1	43
Tabela 13: Cilji prioritete 2	48
Tabela 14: Ukrepi prioritete 2	50
Tabela 15: Cilji prioritete 3	55
Tabela 16: Ukrepi prioritete 3	57
Tabela 17: Cilji prioritete 4	61
Tabela 18: Ukrepi prioritete 4	62

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Porazdelitev delovnih mest po dejavnostih v občini.....	13
Graf 2: Poslovne cone v občini Domžale	16
Graf 3: Razvojni potencial občine.....	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Modeli gospodarske rasti..... 22

UVOD

Občina Domžale ima dolgo in bogato gospodarsko tradicijo, ki je skozi desetletja pomembno oblikovala identiteto lokalnega prostora. Že v preteklosti so Domžale veljale za pomembno gospodarsko središče širše regije, kjer so se razvijale različne industrijske in obrtne dejavnosti. Podjetniška kultura, inovativnost ter delavnost lokalnega prebivalstva so pomembno prispevali k razvoju gospodarstva in krepitvi kakovosti življenja v občini. Ta tradicija predstavlja trdne temelje, na katerih občina gradi svojo razvojno vizijo tudi v prihodnjem obdobju.

Poseben pečat gospodarskemu razvoju kraja je dala slamnikarska industrija, ki se je na Domžalskem razvijala skoraj tri stoletja in je Domžale ob koncu 19. stoletja uvrstila med pomembna središča zgodnje industrializacije v Sloveniji. Na vrhuncu razvoja je na območju Domžal delovalo več kot 25 slamnikarskih tovarn, ki so letno proizvedle tudi več kot milijon slamnikov in zaposlovale številne prebivalce širše regije. Domžalski slamnik je postal prepoznaven tudi na tujih trgih ter pomembno prispeval k gospodarskemu razvoju in prepoznavnosti kraja. Ob tej industriji so se postopoma razvile tudi druge dejavnosti, med drugim tekstilna, kemična in druga predelovalna industrija, ki so dodatno utrdile gospodarsko vlogo Domžal.

Industrijska tradicija se nadaljuje tudi v sodobnem času. Domžale danes predstavljajo pomembno gospodarsko okolje v osrednjeslovenski regiji, kjer delujejo številna uspešna podjetja z dolgo tradicijo in mednarodno prisotnostjo. Med pomembnejšimi nosilci gospodarskega razvoja so podjetja s področja kemične industrije, farmacije, proizvodnje materialov ter drugih tehnološko naprednih dejavnosti. Podjetja, kot so Kansai Helios, Tosama, Sandoz – Lek d.d. in MM Količevo, pomembno prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, razvoju znanja in dvigu dodane vrednosti v lokalnem okolju. Poleg velikih podjetij pomemben del lokalnega gospodarstva predstavljajo tudi številna mala in srednje velika podjetja, ki s svojo inovativnostjo, prilagodljivostjo in podjetniško dinamiko pomembno prispevajo k razvoju občine.

Pomemben mejnik v razvoju lokalnega gospodarskega prostora je predstavljalo tudi leto 1998, ko je prišlo do ustanovitve občine Trzin. Z oblikovanjem nove občine je del podjetij, ki so prej delovala na območju občine Domžale, prešel v novo občinsko strukturo. Kljub administrativni spremembi ostaja širše območje Domžal in Trzina eno pomembnejših gospodarskih središč v regiji, saj podjetja na tem območju še naprej tvorijo močno gospodarsko mrežo, ki prispeva k razvoju širšega lokalnega in regionalnega okolja.

Za pripravo Strategije gospodarskega razvoja občine Domžale za obdobje 2026–2036 je bila najprej izvedena celovita analiza stanja lokalnega gospodarstva. Analiza je zajela pregled gospodarske strukture, razvojnih potencialov, izzivov ter potreb podjetij in drugih ključnih deležnikov v občini. Na podlagi ugotovitev analize so bili oblikovani strateški cilji in razvojne usmeritve, ki odgovarjajo na aktualne potrebe gospodarstva ter sledijo širšim nacionalnim in evropskim razvojnim trendom.

Strategija temelji na prepričanju, da lahko občina z ustreznim razvojnim okoljem pomembno prispeva k nadaljnji rasti podjetništva, večji inovativnosti, trajnostnemu razvoju ter izboljšanju pogojev za delo in življenje v lokalnem okolju. Pri tem se osredotoča na štiri ključne razvojne prioritete.

Prva prioriteta, Utrip podjetnosti, je usmerjena v krepitev podjetniškega okolja, razvoj poslovnih con, izboljšanje dostopa podjetij do virov financiranja ter razvoj podpornih institucij in inovacijskega okolja.

Druga prioriteta, Digitalno in zeleno, spodbuja prehod gospodarstva v trajnostno in tehnološko napredno delovanje, s poudarkom na digitalizaciji, energetske učinkovitosti ter krožnih praksah. Tretja prioriteta, Kadri prihodnosti, naslavlja ključni razvojni dejavnik vsakega uspešnega gospodarstva – ljudi – ter spodbuja povezovanje izobraževalnih ustanov in gospodarstva, vseživljenjsko učenje ter razvoj kompetenc. Četrta prioriteta, Turizem in skupnost, poudarja razvoj trajnostnega turizma, podporo lokalnim ustvarjalcem ter krepitev prepoznavnosti občine in lokalne ponudbe.

S celostnim pristopom želi občina Domžale ustvariti spodbudno, inovativno in konkurenčno gospodarsko okolje, ki bo temeljilo na znanju, trajnostnem razvoju ter sodelovanju med lokalno skupnostjo, javnim sektorjem, gospodarstvom in izobraževalnimi organizacijami ter bo prispevalo k dolgoročni blaginji občine in njenih prebivalcev.

1 MORFOLOŠKA ANALIZA

Morfološka analiza omogoča sistematičen pregled stanja v občini ter razkriva njene prednosti in slabosti. Kot taka služi kot povzetek analize stanja obenem pa da usmeritve za pripravo strategije.

Sestavljena je iz treh medsebojno povezanih segmentov kazalnikov. Opazovanje le enega segmenta lahko vodi do napačnih oziroma nepopolnih zaključkov. V morfološki analizi smo opazovali spremembe kazalnikov v obdobju 2015 do 2023.

Za vsak segment so podane ocene, ki so določene po dveh različnih metodah, glede na to, katera za posamezni kazalnik ponuja bolj ustrezno razlago.

Ocene so določene bodisi glede na:

- **Absolutno oceno** – vnaprej pripravljen fiksni kriterij, na podlagi katerega se dodeljujejo ocene. Ta ni odvisen od primerjave z ostalimi občinami.
- **Relativno oceno** – gibljiva ocena, ki je ugotovljena na podlagi pozicije kazalnika občine v primerjavi z ostalimi občinami v Sloveniji. Prvih 20 % dobi oceno 5, med 20 % in 40 % oceno 4 itd.

V redkih primerih je ocena določena glede na republiško povprečje in tako predstavlja hibrid med zgornjimi ocenami. Kadar za ovrednotenje segmenta ni na voljo dovolj podatkov na podlagah fiksnih kriterijev, se uporabi tudi subjektivna ocena.

Prvi del analize obravnava demografijo, katere zaključki so predstavljeni v tabeli.

Pri pregledu demografije smo se osredotočili le na štiri kazalnike, in sicer na:

- gibanje prebivalstva,
- nataliteto oziroma naravni prirast,
- selitve oziroma selitveni prirast,
- biološki indeks oziroma delež razmerja med mladim in starim prebivalstvom občine.

Tabela 1: Ocena demografskih kazalnikov

Kazalnik/ocene	5	4	3	2	1	2015	2019	2023
Prebivalci gibanje	Močna rast <i>indeks nad 110</i>	Rast <i>indeks nad 102</i>	Stagnacija <i>ind.95-102</i>	Upad <i>ind.pod 95</i>	Močan upad <i>ind.pod 90</i>	4	4	4
Nataliteta Naravni prirast na 1000	Zelo dobra <i>nad 5/1000 preb.</i>	Dobra <i>nad 4/1000 preb.</i>	Zadovoljiva <i>nad 2/1000 preb.</i>	Slaba <i>nad 1/1000 preb.</i>	Zelo slaba <i>pod 1/1000 preb.</i>	4	3	2
Selitve Selitveni prirast na 1000	Zelo dobra <i>nad 10/1000 preb.</i>	Dobra <i>nad 6/1000 preb.</i>	Zadovoljiva <i>nad 2/1000 preb.</i>	Slaba <i>nad 0/1000 preb.</i>	Zelo slaba <i>pod 0/1000 preb.</i>	3	3	4
Biološki indeks	Zelo dober <i>pod 50</i>	Dober <i>50-70</i>	Zadovoljiv <i>70-100</i>	Slab <i>100-130</i>	Zelo slab <i>nad 130</i>	3	2	2
DEMOGRAFIJA						14	12	12

V tabeli so za vse štiri kazalnike uporabljene absolutne ocene. Če bi pogledali relativne ocene občine, bi bila kazalnika naravnega prirasta in biološkega indeksa precej boljša. Za leto 2023 bi bila ocena 5 namesto 2. Vendar pa bi tak prikaz, zaradi splošnih težav države s hitro starajočo populacijo in slabim

naravnim prirastom, popačil dejansko stanje v občini. Splošno slabo stanje teh dveh kazalnikov v vseh občinah pomeni, da bi bila relativna ocena občine precej boljša kot absolutna. Na podlagi relativne ocene lahko sicer zaključimo, da se stanje v občini slabša počasneje kot v drugih delih države.

Pri selitvenem prirastu smo pogledali tudi relativno oceno, saj je glede na naravo kazalnika tudi ta primerna. Problematično pa je, da se kazalnik selitvenega prirasta občine v relativnem pogledu med opazovanimi obdobji slabša. Selitveni prirast je izračunan kot petletno letno drseče povprečje. Za povprečje do leta 2015 je imela občina oceno 5, do leta 2019 le še 4, do 2023 pa že samo 3. Treba je sicer poudariti, da je bila tudi v absolutni oceni za leto 2023 občina ravno na meji med oceno 3 in 4.

Zaključimo lahko, da se nakazuje trend počasnega zmanjševanja selitvenega prirast v občino glede na ostale slovenske občine.

Na splošno občina na področju demografije nazaduje, podoben trend pa je opaziti tudi v vseh ostalih občinah v Sloveniji.

V drugem delu se osredotočimo na oceno gospodarstva.

Tabela 2: Ocena gospodarskih kazalnikov

Kazalnik/ocene	5	4	3	2	1	2015	2019	2023
Zadolženost podjetji Obveznosti/Kapital	Zelo dobra <i>Indeks pod 100</i>	Dobra <i>Indeks pod 150</i>	Zadovoljiva <i>Indeks pod 200</i>	Slaba <i>Indeks pod 250</i>	Zelo slaba <i>Indeks nad 250</i>	5	5	5
Zadolženost podjetji Finančni dolg/EBITDA	Zelo dobra <i>KPI pod 2</i>	Dobra <i>KPI 2-3</i>	Zadovoljiva <i>KPI 3-5</i>	Slaba <i>KPI 5-7,5</i>	Zelo slaba <i>KPI nad 7,5</i>	4	5	5
Delež delov mest, ki zahtevajo višjo izob.	Zelo dobre <i>Relativno na občine</i>	Dobre <i>Relativno na občine</i>	Zadovoljive <i>Relativno na občine</i>	Slabe <i>Relativno na občine</i>	Zelo slabe <i>Relativno na občine</i>	4	4	5
Celotni prihodki/ zaposl.	Zelo dobri <i>Relativno na občine</i>	Dobri <i>Relativno na občine</i>	Zadovoljivi <i>Relativno na občine</i>	Slabi <i>Relativno na občine</i>	Zelo slabi <i>Relativno na občine</i>	5	5	4
Dodana vrednost/ zaposl.	Zelo dobra <i>DV nad 50k</i>	Dobra <i>DV nad 40k</i>	Zadovoljiva <i>DV nad 30k</i>	Slaba <i>DV nad 20k</i>	Zelo slaba <i>DV pod 20k</i>	4	4	5
Neto plače	Zelo dobre <i>Relativno na občine</i>	Dobre <i>Relativno na občine</i>	Zadovoljive <i>Relativno na občine</i>	Slabe <i>Relativno na občine</i>	Zelo slabe <i>Relativno na občine</i>	4	4	4
Finačni izid(dobiček)/ zaposl.	Zelo dobra <i>Relativno na občine</i>	Dobra <i>Relativno na občine</i>	Zadovoljiva <i>Relativno na občine</i>	Slaba <i>Relativno na občine</i>	Zelo slaba <i>Relativno na občine</i>	4	5	5
Tehnična oprem.dela	Zelo Dobra <i>Relativno na SLO</i>	Dobra <i>Relativno na SLO</i>	Zadovoljiva <i>Relativno na SLO</i>	Slaba <i>Relativno na SLO</i>	Zelo slaba <i>Relativno na SLO</i>	3	3	3
Delež odvisnosti delovnih mest od večjih podjetji	Zelo dobre <i>pod 15% zap.</i>	Dobre <i>pod 25% zap.</i>	Zadovoljive <i>pod 35% zap.</i>	Slabe <i>pod 45% zap.</i>	Zelo slabe <i>nad 45% zap.</i>	3	3	3
Gradbena dovoljenja za nestanovanjsko gradnjo	Zelo dobre <i>nad 5/1000 preb.</i>	Dobre <i>4-5/1000 preb.</i>	Zadovoljive <i>3-4/1000 preb.</i>	Slabe <i>2-3/1000 preb.</i>	Zelo slabe <i>pod 2/1000 preb.</i>	1	1	1
Stanje obstoječih prostorskih kapacitet	Zelo dobre <i>Na podlagi razprave</i>	Dobre <i>Na podlagi razprave</i>	Zadovoljive <i>Na podlagi razprave</i>	Slabe <i>Na podlagi razprave</i>	Zelo slabe <i>Na podlagi razprave</i>	2	2	2
GOSPODARSTVO						39	41	42

Pri oceni kazalnikov gospodarstva smo ocene določali glede na to, katera vrsta ocene bolj ustreza posameznemu segmentu. Pri oceni večine kazalnikov gospodarstva se je treba zavedati njihovih omejitev, saj so merjeni na povprečje občine v enakomerno porazdeljenem gospodarstvu, tako po velikosti podjetij kot po enakomernih zastopanjih v dejavnostih. Ocene predstavljajo dobro referenčno točko, a žal v neenakomerno zastopanih gospodarstvih pojasnevalnost teh ocen izgubi moč oziroma je potrebna podrobnejša analiza.

Prva dva kazalnika lahko uvrstimo v skupino **zadolženost podjetij**; pri teh smo uporabili absolutno oceno, ker obstajajo splošna pravila, kdaj se šteje, da je podjetje prezadolženo. Relativne ocene bi bile sicer zanimive z vidika primerjave s podjetji v drugih občinah, vendar pa ne bi izražale prave slike o zadolženosti.

Na prvi kazalnik, indeks **obveznosti podjetij nasproti kapitalu podjetij**, moramo gledati bolj zadržano, saj daje le površno sliko dejanskega stanja. Sprejemljiv indeks kazalnika se namreč precej razlikuje med različnimi dejavnostmi in je tako težko bazirati končno oceno samo na tem kazalniku.

Drugi kazalnik v tej skupini je **finančni dolg v primerjavi z EBITDA** podjetji, ki predstavlja oceno, kako hitro so podjetja sposobna poplačati svoje finančne obveznosti iz približka denarnega toka, ki ga ustvarjajo. Ker oba kazalnika kažeta visoko oceno, lahko zaključimo, da so podjetja v občini v povprečju zdravo zadolžena.

Naslednji kazalnik kaže **delež delovnih mest, ki zahtevajo višjo izobrazbo**. Le-ta nas lahko zavede z oceno 5. Namreč, ocena je podana glede na relativno lestvico ocenjevanja. Lahko rečemo, da so podjetja v občini svoj delež delovnih mest z zahtevano višjo izobrazbo v primerjavi z ostalimi občinami v opazovanem obdobju izboljšala, in da je v primerjavi z ostalimi občinami ta delež na visoki ravni. Vendar pa ta ocena ne pomeni, da je v občini dovolj teh delovnih mest, kot bomo lahko videli kasneje pri socialnih kazalnikih.

Pogledali smo tudi kazalnike **določenih ekonomskih kategorij na zaposlene**. Izbrali smo celotne prihodke, ki so jih podjetja ustvarila, dodano vrednost in dobiček ali izgubo na zaposlenega. Vsi trije kazalniki imajo dobre ocene (4 ali 5), ne glede na to, ali gledamo absolutno ali relativno oceno. Za celotne prihodke in dobiček na zaposlenega smo izbrali relativno oceno, saj menimo, da je primerneje te kazalnike primerjati s celotno populacijo, kot pa gledati absolutne zneske. Ti namreč zanemarijo inflacijo, in primerjava ocen med leti ne bi bila smiselna.

Pri dodani vrednosti na zaposlenega smo uporabili absolutne vrednosti za ocenjevanje, glede na poznane sprejemljive vrednosti tega kazalnika. Tu ima gospodarstvo občine v letu 2023 odlično oceno. Če pa pogledamo relativno oceno glede na ostale občine, je ta ocena nižja, a še vedno dobra (4).

Vključili smo tudi kazalnik **neto plač v občini**. Kazalnik smo ocenjevali na relativni ravni in je vsa leta dosegal oceno 4. Gre pa opozoriti, da je bila občina na repu skupine občin, ki so dobile oceno 4. Če bi bile neto plače 10 EUR nižje, bi ocena znašala samo še 3. Na to kaže tudi primerjava plač v občini s povprečno plačo v Sloveniji. Kazalnik za občino je znašal 90% PP Slovenije. Tega kazalnika sicer v morfologiji nismo prikazali, smo ga pa izpostavili v sami analizi stanja. Čeprav se na prvi pogled zdi, da so plače v občini dobre, moramo opozoriti, da je ta ocena zavajajoča, sploh če se orientiramo na povprečne plače v Sloveniji.

Pri tem kazalniku je treba upoštevati še en vidik: nižje plače lahko na eni strani predstavljajo prednost, saj pomenijo nižje stroške za podjetja, kar bi lahko spodbujalo selitev podjetji v Domžale. Po drugi strani pa so tudi razlog za večje število delovnih migracij, zlasti visoko izobraženega kadra.

Naslednji pomemben kazalnik je **tehnična oprema dela**. Če gledamo grobo sliko, so podjetja v občini tu nekje v sredini - niso niti med najboljšimi niti med najslabšimi. Če pa pogledamo sliko bolj podrobno, pa pridemo do ugotovitve, da so podjetja v občini zelo slabo opremljena z neopredmetenimi sredstvi

(informacijsko-komunikacijske tehnologije), kjer dosegajo oceno 1. Skupno oceno popravijo predvsem podjetja iz predelovalnih dejavnosti, ki so bolj kapitalsko zahtevna z vidika vlaganja v stroje in opremo. Kazalnik je določen glede na primerjavo z republiškim povprečjem.

Pri **koncentraciji gospodarstva** smo preverili, kakšna je odvisnost delovnih mest v občini od velikih in srednje velikih družb. Za leto 2023 smo ugotovili, da je bilo 30 % delovnih mest (AJPES) odvisno od 16 podjetij in 21 % delovnih mest od 5 največjih podjetij. Podobna slika je bila tudi v letu 2019 in 2015. Tak delež odvisnosti ni problematičen, ne moremo pa trditi, da ne obstaja tveganja koncentracije.

Pogledali smo tudi koncentracijo delovnih mest po dejavnostih, prek treh različnih kazalnikov. Uporabili smo HHI in Entropy indeks ter GINI-jev koeficient.

Tabela 3: Koncentracija delovnih mest po dejavnostih

Število zaposlenih	2023	2019	2015	OCENA		
				2023	2019	2015
HHI INDEX	0,2086	0,2108	0,2285	2	2	2
Entropy INDEX	67%	69%	67%	4	4	4
GINI INDEX	0,713	0,7	0,71	2	2	2
SKUPNA OCENA				2,67	2,67	2,67
OCENA MORFOLOGIJA				3	3	3

Iz teh kazalnikov smo ugotovili, da dejavnosti¹ C (Predelovalne dejavnosti) in G (Trgovina) sicer prevladujeta po številu delovnih mest, vendar so delovna mesta vseeno še vedno relativno razpršena med vsemi dejavnostmi. Zaradi zmerne koncentracije delovnih mest v posameznih panogah smo dodelili strukturi gospodarstva občine oceno 3.

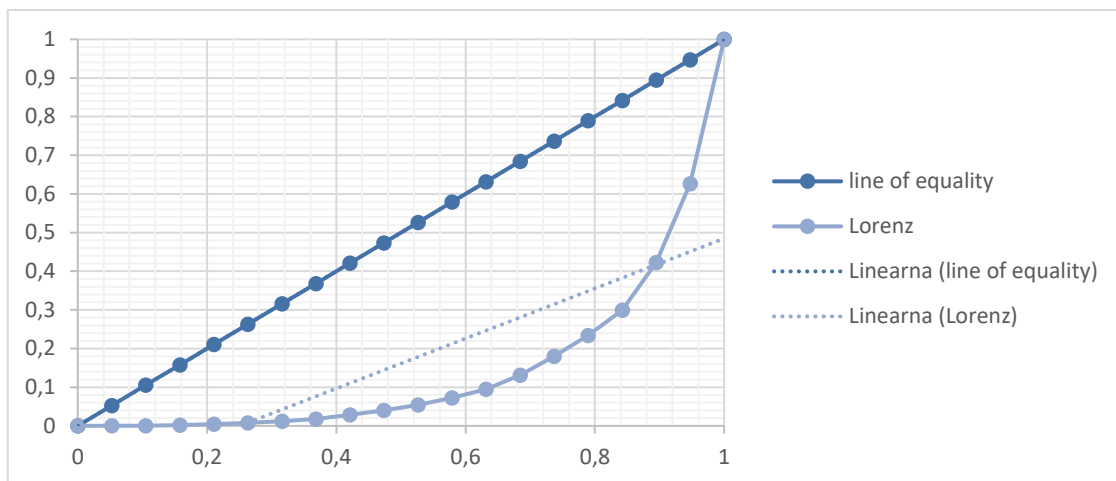
Spodnji graf prikazuje Lorenzovo krivuljo porazdelitve delovnih mest po dejavnostih v občini, na podlagi katere je mogoče oceniti stopnjo koncentracije oziroma neenakomernosti (GINI koeficient). Temnejša diagonalna črta predstavlja krivuljo enakosti (line of equality), ki ponazarja idealno stanje, v katerem so delovna mesta enakomerno porazdeljena med vse dejavnosti. V takem primeru bi enak delež dejavnosti ustvarjal enak delež delovnih mest.

Lorenzova krivulja prikazuje dejansko porazdelitev delovnih mest med dejavnostmi. Bolj kot se ta krivulja oddaljuje od krivulje enakosti, večja je koncentracija delovnih mest v manjšem številu dejavnosti in s tem večja neenakomernost porazdelitve.

Na grafu sta dodatno prikazani tudi linearni trendni liniji obeh krivulj (»Linearno – Lorenz« in »Linearno – line of equality«). Ti črtkani liniji predstavljata linearni približek poteka posamezne krivulje in služita predvsem kot vizualna pomoč za lažjo primerjavo splošnega nagiba oziroma razhajanja med idealno in dejansko porazdelitvijo.

¹ Oznaki dejavnosti C in G temeljita na: Statistični urad Republike Slovenije. *Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 (SKD 2008)*. Ljubljana: SURS, 2010.

Graf 1: Porazdelitev delovnih mest po dejavnostih v občini

Zadnje dva **kazalnika se nanašata na infrastrukturo**, ki omogoča razvoj gospodarstva. V občini Domžale sta oba kazalnika slaba, saj na podlagi razprave ugotavljamo, da trenutno ni dovolj prostorskih kapacitet za širitev gospodarstva. Prav tako je razmerje izdanih gradbenih dovoljenj za nestanovanjsko gradnjo zelo neugodno.

Iz tega lahko zaključimo, da je gospodarstvo občine Domžale v dobri kondiciji, z zaenkrat še ne problematično koncentracijo delovnih mest v posamezni panogi ali v majhni skupini velikih podjetij. Po drugi strani pa je slabše tehnološko opremljeno in ima omejene možnosti za širitev dejavnosti. Pomanjkanje ustreznih prostorskih kapacitet predstavlja oviro za nadaljnji razvoj in privabljanje podjetij iz drugih občin.

V opazovanih letih se je skupna ocena gospodarstva vseskozi izboljševala in je leta 2023 dosegla vrednost 42.

Kot zadnji korak smo analizirali še oceno socialnih kazalnikov, ki so povezani z gospodarstvom občine.

Tabela 4: Ocena socialnih kazalnikov

Kazalnik/ocene	5	4	3	2	1	2015	2019	2023
Zaposlitvene možnosti v občini (Zaposlitveni indeks)	Zelo dobre indeks 100 in več	Dobre indeks 80 do 100	Zadovoljive indeks 60 do 80	Slabe indeks 40 do 60	Zelo slabe indeks pod 40	3	3	3
Zaposlitvene možnosti v bližini	Zelo dobre indeks 110 in več	Dobre indeks 100 do 110	Zadovoljive indeks 80 do 100	Slabe indeks 60 do 80	Zelo slabe indeks pod 60	5	5	5
Stanov.standard	Zelo dober skup.ocena nad 4,5	Dober skup.oc. 3,5-4,5	Zadovoljiv skup.oc. 2,5-3,5	Slab skup.oce 1,5-2,5	Zelo slab pod 1,5	4	4	4
Socialna vloga gosp.	Zelo dobra skup.ocena nad 4,5	Dobra skup.oc. 3,5-4,5	Zadovoljiva skup.oc. 2,5-3,5	Slaba skup.oce 2-2,5	Zelo slaba pod 1,5	4	4	4
Dnevne delovne migracije iz obč.	Zelo dobre pod 35 %	Dobre 35-55 %	Zadovoljive 55-75 %	Slabe 75-90 %	Zelo slabe nad 90 %	3	3	3
Delež brezposelnih	Zelo dober Relativna ocena	Dober Relativna ocena	Zadovoljiv Relativna ocena	Slab Relativna ocena	Zelo slab Relativna ocena	4	4	3
Delež aktivnih. Z visoko izobrazbo	Zelo dober Relativna ocena	Dober Relativna ocena	Zadovoljiv Relativna ocena	Slab Relativna ocena	Zelo slab Relativna ocena	5	5	5
Primankljaj del. mest za preb.z visoko izobrazbo	Zelo dober indeks nad 0	Dober indeks nad -0,5	Zadovoljiv indeks nad -1	Slab indeks nad -1,5	Zelo slab indeks nad -1,5	3	3	3
SOCIALNI KAZALNIKI						31	31	30

ŠT.točk 2015	86
ŠT.točk 2019	85
ŠT.točk 2023	83

Eden izmed pomembnejših kazalnikov za kakovost bivanja je **bližina delovnega mesta prebivalcev** občine. Za ta namen smo izračunali kazalnik zaposlitvenih možnosti v občini in njeni bližini. Medtem ko so zaposlitvene možnosti v občini še zadovoljive z oceno 3, pa imajo prebivalci občine veliko zaposlitvenih možnosti v sosednjih občinah. Indeks v sosednjih občinah znaša v vseh letih več kot 130 in se je z leti povečal. Splošno lahko rečemo, da so zaposlitvene možnosti prebivalcev občine dobre, predvsem na račun močnih zaposlitvenih centrov v sosednjih občinah.

Dnevne delovne migracije iz občine so še zadovoljive, vendar so bližje slabim kot dobrim. Delež vozačev iz občine se je v vsakem opazovanem obdobju večal. Leta 2023 je znašal 0,7 delovno aktivnega prebivalstva občine.

Delež brezposelnih v občini Domžale je dober, saj je v letu 2023 znašal manj kot 5 %. Ker je v celotni državi nizka brezposelnost, smo se tu odločili za relativno oceno kazalnika, da bi lahko občino primerjali z ostalimi. Relativna ocena pokaže, da je delež brezposelnih v občini glede na ostale občine v srednji skupini in je tako dobil oceno 3, kar kaže na poslabšanje relativne pozicije med občinami glede na prejšnja opazovana leta. Nizka brezposelnost je za podjetja sicer slabša, ker jim omejuje fleksibilnost kadrovskih politik, na drugi strani pa je s socialnega vidika v občini zelo ugodna, saj pomembno vpliva na kakovost življenja v občini.

V občini je velik delež delovno **aktivnega prebivalstva z visoko izobrazbo**, kar predstavlja potencial za privabljanje visoko tehnoloških podjetij in je lahko eden izmed dejavnikov pri odločitvi občine kakšna delovna mesta želi podpirati.

Na to se navezuje tudi zadnji kazalnik, ki meri **primanjkljaj delovnih mest z visoko izobrazbo** v občini. Kazalnik meri primanjkljaj delovnih mest z visoko izobrazbo glede na število delovno aktivnih prebivalcev z visoko izobrazbo. Občina je tukaj prejela oceno 3, tako v absolutni oceni kot relativni.

Indeks je za leto 2023 znašal 0,77, kar je enako kot leta 2019, vendar boljše kot leta 2015. V občini teoretično primanjkuje skoraj še enkrat toliko delovnih mest, kjer je zahtevana visoka izobrazba, kot jih ima trenutno.

Socialni kazalniki so bili v vseh letih približno enako ocenjeni in jih lahko označimo kot dobre. Opaziti je lahko slabši trend na področju števila delovnih mest glede na aktivno prebivalstvo občine. Trenutno občino rešujejo dobre zaposlitvene možnosti v okoliških občinah, bi pa lahko tako stanje, če bi se še slabšalo, dolgoročno potisnilo občino v vlogo spalne občine, brez pomembnih funkcij v regiji.

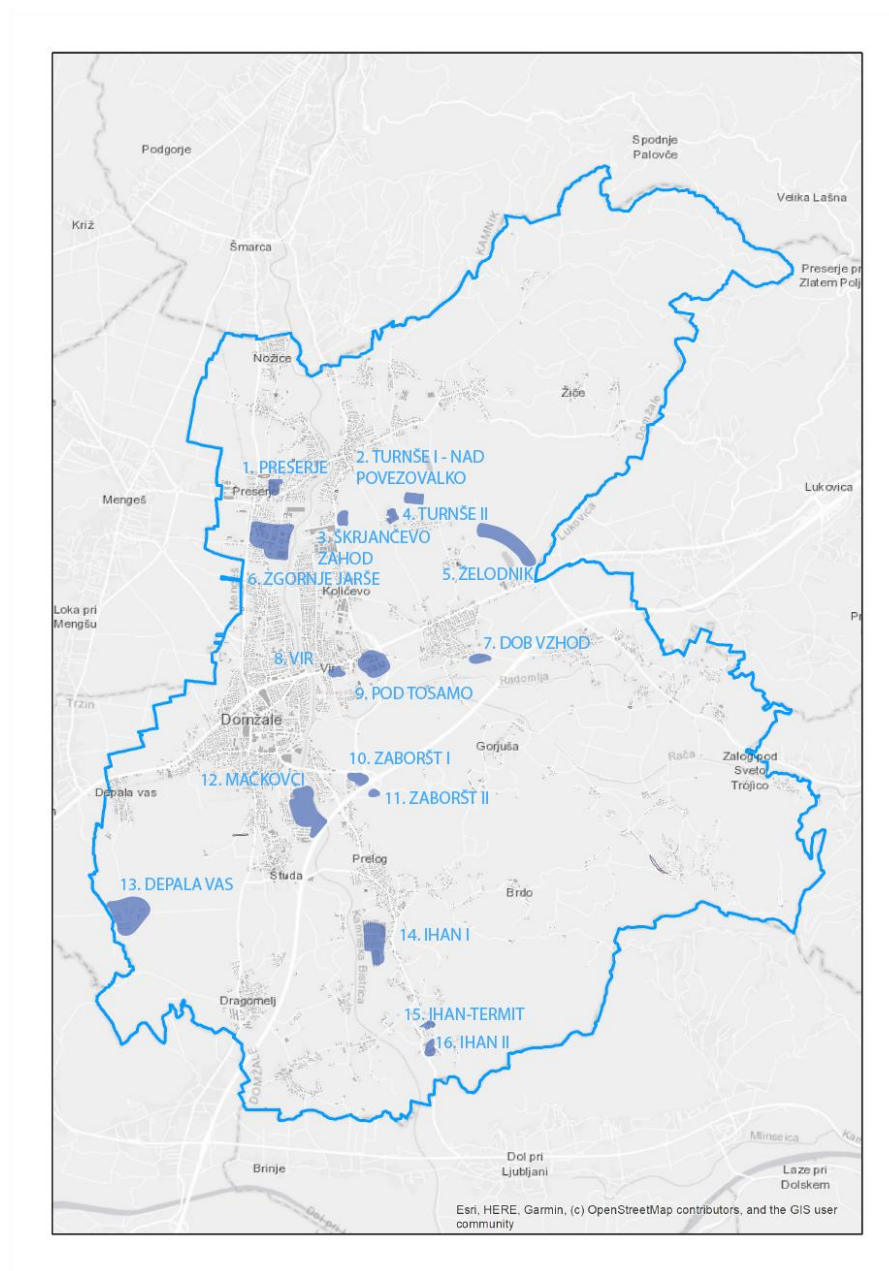
Seštevek skupnih ocen posameznih segmentov v občini po letih upada. Vzrok za to izhaja predvsem iz slabšanja demografske slike. Socialni kazalniki se niso bistveno spreminjali v opazovanih obdobjih, kazalniki gospodarstva pa so se v opazovanih letih izboljševali.

2 PREGLED OBSTOJEČIH POSLOVNIH CON IN UGOTOVITVE ANKETE

2.1 Stanje obrtnih con

Kot je razvidno iz kartograma, so v občini Domžale razpoložljive naslednje večje poslovne cone.

Graf 2: Poslovne cone v občini Domžale

V občini Domžale je definiranih 16 obrtnih con, ki pa imajo vse določene omejitve. Zaradi boljše preglednosti so osnovne značilnosti posameznih con predstavljene v spodnji tabeli. Lega občine v neposredni bližini prestolnice in avtocestnega križa predstavlja pomembno konkurenčno prednost, zaradi katere bi urejene in komunalno opremljene površine v obrtnih conah zelo verjetno hitro pritegnile investitorje. Prvotna analiza stanja je pokazala, da številne cone še nimajo ustrezne komunalne opreme, zato bo za njihov razvoj potrebno dodatno vlaganje.

Tabela 5: Poslovne cone v občini Domžale

Poslovne cone	Oznaka	Površina (Ha)	Lastništvo	Aktualnost	Komunalna oprema in dostop
Preserje	PS-09	4,3	PO in FO	V večini pozidana	Delna KO
Turniše	TU-03	3,8	PO in FO	Ni pozidana	Ni KO ni dostopa
Škerjančevo zahod	ŠR-17	2,7	PO in FO	Ni pozidana	Ni KO
Turniše II	TU-04	2,3	FO	V večini pozidana	Delna KO
Želodnik	ČŠ-05	18	PO in FO	Tezko izvedljiva - aktivni zapleti	Ni KO ni dostopa
Zgornje Jarše	JZ-06	17,8	PO in FO	V večini pozidana	Je KO
Pod Tosamo	VI-42	4,2	PO in FO	Delno pozidana	Delna KO
Dob vzhod	DO-41	1,8	PO in FO	Delno pozidana	KO
Vir	VI-38	4,1	PO in FO	Ni pozidana	ni KO
Zaboršt	ZB-15	3,5	PO in FO	Ni pozidana	ni KO
Zaboršt II	ZB-17	0,7	PO in FO	Ni pozidana	ni KO
Mačkovci	DŽ-134	11	PO in FO	Ni pozidana	ni KO
Depala vas	DV-16	10,5	PO in FO	V večini pozidana	Delna KO
Ihan I	IH-23	20	PO in FO	V večini pozidana	ni KO
Ihan Termit	SL-10	1,7	FO	V večini pozidana	Delna KO
Ihan II	SL-12	3,1	PO in FO	Ni pozidana	ni KO

V teku je priprava podrobnejše ocene stanja posameznih obrtnih in poslovnih con, ki bo podlaga za določitev prioritarnih območij za nadaljnji prostorski razvoj gospodarskih površin. Ta ocena predstavlja prvi strateški korak k zagotavljanju zadostnih prostorskih kapacitet za potrebe obstoječih in novih podjetij.

Kot območja z največjim razvojnim potencialom so bile v izhodiščni analizi prepoznane štiri obrtne cone:

1. **Škerjančevo zahod**, kjer je predvidena opremljenost s strani zasebnih investitorjev. Cona še ni v celoti pozidana, pogoj za razvoj pa je dokončanje OPPN in gradnja ustrezne komunalne infrastrukture.

2. **Ihan II**, ki ima razvojni potencial, a je omejena s poplavno ogroženostjo in oteženim dostopom. Za nadaljnji razvoj bo potrebno zagotoviti poplavno varnost, pripraviti OPPN ter izvesti komunalno opremljanje.
3. **Zaboršt** in **Zaboršt II**, ki prav tako v večini še nista pozidani. Obe coni zahtevata izdelavo OPPN in komunalno opremljanje, ob tem pa ponujata možnost vzpostavitve novih poslovnih kapacitet.

Skupna površina teh štirih obrtnih con znaša približno 10 ha, kar predstavlja pomemben razvojni potencial občine. Za pripravo na nadaljnje korake bo potrebno dodatno preveriti pravne in finančne pogoje razvoja: razpoložljivost zemljišč (lastniška pripravljenost za prodajo in ustrezne cene) ter pridobiti projektantsko oceno stroškov komunalnega opremljanja in izdelati elaborat ekonomske upravičenosti.

2.2 Anketa o potrebah v občini

V sklopu priprave strategije je bila izvedena anketa med podjetji v Domžalah glede njihovih potreb po poslovnih conah. Anketa je bila poslana na uradne e-maile podjetji iz poslovnega registra. Na anketo je prišlo 55 izkazanih zanimanj iz različnih dejavnosti. Kot smo že omenili, je potencialno povpraševanje po obrtnih conah v občini večje od lokalnega zanimanja zaradi ugodne lege občine, vendar tega povpraševanja v tej anketi nismo raziskovali.

Največje potrebe po zemljiščih izkazujejo podjetja iz proizvodne in skladiščne dejavnosti. Potrebe teh podjetij predstavljajo več kot 76 % potreb (64 ha potrebnih površin). Obrtne dejavnosti bi potrebovale dodatnih 6,9 ha površin, pisarniške dejavnosti pa 5,5 ha.

Potrebo po zemljiščih je izrazilo 17 podjetij iz proizvodne in skladiščne dejavnosti, 7 podjetij iz obrtne dejavnosti in le 3 podjetja iz administrativnih dejavnosti.

Podjetja so posredovala tudi podatke o predvidenih novih delovnih mestih, ki bi jih ustvarila v primeru, da bi lahko svoje poslovanje razširila na novem prostoru. Podjetja iz proizvodne in skladiščne dejavnosti bi v povprečju ustvarila eno novo delovno mesto na vsakih 476 m² novih zemljišč. Obrtne dejavnosti bi v povprečju ustvarile eno novo delovno mesto na vsakih 278 m² novih zemljišč, pisarniške dejavnosti pa na vsakih 423 m².

Zaradi omejitev pri tolmačenju rezultatov ankete, predlagamo ponovno podrobnejšo analizo, z direktno komunikacijo s podjetji, ki so izrazile interes.

Potrebe po stavbnih površinah znašajo približno 1,3 ha. Od tega 0,8 ha, podobno kot pri potrebah po zemljiščih, prevladujejo potrebe za proizvodne in skladiščne dejavnosti. Obrtne dejavnosti bi potrebovale 1290 m² medtem ko bi pisarniške dejavnosti potrebovale 3950 m².

Potrebo stavbnih površin je izrazilo 11 podjetij iz proizvodne in skladiščne dejavnosti, 8 podjetij iz obrtne dejavnosti in 11 podjetij iz administrativnih dejavnosti.

Glede na podatke o predvidenih novih delovnih mestih, ki bi jih podjetja ustvarila v primeru širitve na nove stavbne površine, so ugotovitve sledeče. Podjetja iz proizvodne in skladiščne dejavnosti bi v povprečju ustvarila eno novo delovno mesto na vsakih 168 m² novih stavbnih površin. Obrtne dejavnosti bi v povprečju ustvarile eno novo delovno mesto na vsakih 54 m² novih stavbnih površin, pisarniške dejavnosti pa na vsakih 74 m².

Iz navedenega sledi, da bi največji prirast novih delovnih mest dosegli z zagotovitvijo novih stavbnih površin za obrtno ter administrativno dejavnost. Na ta način bi občina potrebovala 5.240 m² poslovnih prostorov, kar bi omogočilo širitev dejavnosti 19 podjetjem od skupno 30, ki so izrazila interes za nove poslovne prostore. Ob tem bi predvidoma ustvarila 72 novih delovnih mest.

Pripombe anketirancev so precej raznovrstne vse pa stremijo k povečanju prostora za nadaljnjo rast podjetništva v občini Domžale. Pripombe so se nanašale na precej konkretne predloge oziroma parcele, ki bi sorazmerno hitro rešile situacijo za posamezna podjetja. Te parcele se običajno nahajajo v neposredni bližini že obstoječih poslovnih prostorov. Eden izmed sistemskih predlogov, ki bi lahko predstavljal rešitev za večji del skupnosti, je bila vzpostavitev coworking prostora. Glede na to, da so določeni prostori v občini Domžale temu že namenjeni, predlagamo ponovno komunikacijo o razpoložljivosti takšnih delovnih mest v občini ter nadgradnji opreme, ki bi omogočala uporabo prostorov za širši krog poslovnih uporabnikov.

Iz pripomb je razvidno, da si podjetja predvsem iz proizvodne in skladiščne dejavnosti, želijo nove poslovne cone v bližini avtoceste, kar bi omogočalo hitrejšo infrastrukturo.

2. 3 Splošne tendence podjetnikov po iskanju ustreznih površin za postavitev svojih objektov

Visoko tehnološka podjetja so ena izmed podskupin ki ustvarjajo visoko dodano vrednost na zaposlenega. Za uspešno pridobivanje takih investicij v občino je ključnega pomena razumeti potrebe in dejavnike, ki vplivajo na odločitev visokotehnoloških podjetij za investicije na določeni lokaciji. Preko razgovorov s predstavniki in lastniki teh podjetij smo prišli do informacij, ki smo jih razdelili na sledeče sklope.

2. 3. 1 Potrebe podjetij

Glede na fazo, v katerem se visokotehnološka podjetja nahajajo, in industrijo, v kateri delujejo, so tudi potrebe v podjetjih različne.

Podjetja, ki delujejo na področju kemije, farmacije, biotehnologije in podobno, imajo višje standarde gospodarske opremljenosti prostorov. Navadno se taka podjetja izoblikujejo v inštitucijah znanja, kjer se vsaj na začetku podjetja oziroma projekti nahajajo in izvajajo svojo dejavnost. Ko poslovanje preraste okvirje inštitucije, podjetja pričnejo z iskanjem prostorov, ki so opremljeni kot »wet lab infrastructure«. To pomeni, da ima lokacija razvito napredno gospodarsko infrastrukturo, ki poleg osnovne infrastrukture (voda in trifazni električni tok), predstavlja tehnološko kanalizacijo, posebno prezračevanje, prostor za varnostno opremo, sisteme za uravnavanje toplote, vlažnosti, ventilacije itd.

Podjetja, ki prerasejo okvirje raziskovalnega podjetja in preidejo na stopnjo proizvodne dejavnosti, pa potrebujejo komunalno opremljeno zemljišče, kjer je stavba prilagojena industrijskemu procesu. Navadno so te lokacije večje in potrebujejo individualno obravnavo.

Na drugi strani imamo IT-podjetja, ki so z vidika vložka v samo infrastrukturo manj potratna, saj osnovne pisarne s hitro internetno povezavo ter prostor, ki je lahko opremljen kot »server room«, zadostujejo za zagon takšnega podjetja.

2. 3. 2 Lokacija

Podjetja se odločajo glede na dostopnost in povezljivost lokacije s sosednjimi kraji, tako z vidika cestne kot železniške infrastrukture. Velik pomen imajo predvsem v fazi ustanovitve ter zgodnjega razvoja podjetja, pripisujejo predvsem bližini njihovega trenutnega prebivališča. V kolikor bi investitor izhajal iz okolice Domžal, je velika verjetnost, da bi za lokacijo investicije izbral prav to območje.

Pomemben dejavnik pri odločitvi o lokaciji visokotehnoloških podjetij je tudi zaposlitveni potencial okolice ter povezanost z raziskovalnimi institucijami. V kolikor v občini prebiva dovolj ustrezno izobraženega kadra in imajo podjetja že vzpostavljeno sodelovanje z raziskovalnimi institucijami, večja je verjetnost, da se iz takšnega sodelovanja razvije nov projekt, iz katerega lahko preko »spin off-a« nastane novo podjetje.

Pri izbiri lokacije visokotehnološka podjetja upoštevajo tudi prisotnost drugih razvojnih podjetij v okolici. To zaposlenim omogoča možnost prezaposlitve v drugo podjetje, v kolikor določenemu podjetju ne uspe. Hkrati prisotnost podobnih dejavnosti nudi priložnosti za sodelovanje, neformalno izmenjavo idej, mnenj ter testiranje idej.

Zagonska visokotehnološka podjetja potrebujejo in zaposlujejo kader, ki je pripravljen vložiti veliko časa v razvoj ideje ter podjetja, kar pomeni, da so delavniki daljši. Da je tak način delovanja podjetja sploh mogoč, morajo biti v neposredni bližini na voljo podporne storitve, kot so restavracije, konferenčne dvorane, družabni prostori za dogodke in neformalna druženja, fitnesi in podobno.

Glede na dejavnost, v kateri posamezna dejavnost deluje, so potrebe po velikosti lokacije oziroma prostorov različne. Tako lahko IT podjetje deluje iz normalno opremljenih pisarn z visoko hitrostno internetno povezavo, medtem ko podjetje, ki deluje na podlagi proizvodne dejavnosti, potrebuje večje prostore.

2. 3. 3 Hitrost upravnih postopkov

Zagonska podjetja se morajo zaradi svoje majhnosti ter ranljivosti hitro odzivati na razmere na trgu. Da ostanejo dovolj hitra, morajo biti podprta tudi s hitrimi upravnimi postopki. Upravni postopki navadno tečejo glede na zakonsko zastavljene roke, vendar bi bilo smiselno razmisliti, ali bi se lahko določene postopke pospešilo oziroma vzpostavilo sistem prioritiet znotraj zakonsko dovoljenih omejitev.

2. 3. 4 Financiranje

Podjetja, ki so v fazi priprave investicijskega načrta, morajo razmišljati predvsem o tem, kako bo potekalo financiranje. Tukaj lahko občina glede na razpisne pogoje potencialno pomaga pri financiranju oziroma subvencioniranju investicij podjetij, ki izpolnjujejo predhodno določene pogoje. Prav tako lahko občina v najem ponudi prostore po subvencionirani najemnini, v kolikor ima za to ustrezne prostore.

Z vidika začetne investicije so razvojna podjetja zelo potratna, zato je finančna dostopnost lokacije ključnega pomena. Investicija v infrastrukturo pri visokotehnoloških podjetjih je visoka in kot taka že na začetku omeji hitrost razvoja podjetja. Z vidika občine bi veljalo razmisliti, kakšne so možnosti sofinanciranja oziroma omogočanja ugodnejših pogojev za pridobitev komunalno opremljene infrastrukture za visokotehnološke startupe. Tako bi občina dolgoročno zagotavljala prisotnost visokotehnoloških podjetij na območju ter hkrati zmanjševala negativne vplive dnevnih medobčinskih migracij.

Priporočila podjetij so bila, da naj občina razmišlja v smeri izgradnje prostorov po principu »lupine« s pripadajočo infrastrukturo za najzahtevnejše industrije. Takšne prostore bi lahko podjetja nato opremila glede na svoje potrebe. Prepogosto se namreč dogaja, da je obstoječa infrastruktura zasnovana za točno določen tip dejavnosti (na primer prenizki stropi, standardna kanalizacija, prešibko električno omrežje itd.), kar odvrne podjetja od investicije v tako lokacijo. Začetni stroški preureditve in nadgradenj prostorov so za taka podjetja pogosto previsoki.

2. 3. 5 Zaključek

Občina Domžale je z vidika demografskih kazalnikov primerljiva s sosednjimi občinami. Delovno aktivno prebivalstvo je mlajše glede na slovensko povprečje, infrastrukturna povezljivost in dostopnost občine je dobra, a se zaradi dnevnih migraciji slabša. Izobrazbena struktura delovno aktivnega prebivalstva pa je nekoliko boljša od slovenskega povprečja.

Za nadaljnji uspešen gospodarski in socialni razvoj območja mora tako občina iskati investitorje, ki bodo v občini odpirali nova delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Za uspešno pridobivanje takih projektov mora občina v strategiji gospodarskega razvoja opredeliti dejavnosti, ki jih želi razvijati v občini, ter lokacije, kjer bi se te dejavnosti lahko izvajale. Glede na odgovore, pridobljene od lastnikov tehnoloških podjetij, velja upoštevati dejstvo, da se velika večina takih podjetij ustanavlja v bližini kraja, kjer ustanovitelji prebivajo. Tako mora občina razvijati lokalno identiteto prebivalcem prijaznega mesta, s čimer bo spodbudila priseljevanje mladih družin, predvsem iz drugih slovenskih krajev.

3 MODEL GOSPODARSKE RASTI

Občina ima teoretično možnosti zasledovati naslednje modele rasti gospodarstva:

Slika 1: Modeli gospodarske rasti

Od samega položaja občine v smislu naravnih danosti, moči gospodarstva, demografskih podatkov in specifičnih značilnosti občine, lahko le ta izbira med različnimi modeli s katerimi želi spodbujati gospodarstvo.

V nadaljevanju so predstavljeni trije modeli. Vsi modeli stremijo k močnejšemu gospodarstvu občine, razlikujejo se pa v načinu spodbud gospodarstvu in ukrepih za doseganje večjega števila delovnih mest v občini. Za odločitev, kateri model je najprimernejši je potrebna analiza obstoječega stanja v občini, tako z vidika demografskega kot tudi is socialno ekonomskega vidika. Potrebno je pregledati tudi naravne danosti in omejitve občine, nenazadnje pa tudi trenutno sliko gospodarstva v občini.

Ko je stanje občine jasno opredeljeno, je potrebno določiti cilj, ki ga občina želi zasledovati in preveriti, ali obstaja interes tudi v gospodarskem sektorju in ali naravne danosti občine omogočajo zasledovanje tega cilja. Trenutno je sistem prihodkov občine odvisen od števila prebivalcev. Zaradi centraliziranega sistema v Sloveniji lahko nekatere občine uspevajo tudi brez močnega lastnega gospodarstva, medtem ko so druge prisiljene spodbujati razvoj gospodarstva, saj delovna mesta pomembno določajo demografske trende v občinah. Ti dejavniki imajo pomembno vlogo pri odločitvi občine, kakšno strategijo rasti gospodarstva in delovnih mest želi zasledovati.

Občina se lahko osredotoči na posamičen model, lahko pa izbere kombinacijo vseh treh.

3. 1 Model hitre gospodarske rasti

Ta model daje poudarek na zmanjšanju primanjkljaja zaposlitvenih možnosti v občini. Zahteva, da se občina osredotoči na povečanje zaposlitvenih zmogljivosti v sami občini, ne glede na dejavnost oziroma industrijo, ki bi jo z novimi razpoložljivimi prostori pridobila. Ta model predpostavlja:

- Ureditev novih poslovnih con s splošno infrastrukturo in posledično nižjo ceno komunalno opremljenih zemljišč. V tem modelu je poslovna cona oblikovana tako, da omogoča fleksibilno izrabo prostora in je zato privlačna za različne panoge.
- Podpora podjetništvu s finančnimi spodbudami, mentorstvom in izobraževanju. Občina naj sodeluje in pomaga pri izvedbi investicij obstoječim in novim podjetjem, ki bodo tako širila svojo dejavnost in zaposlovala dodatno delovno silo.
- Osredotoča se na identifikacijo in razvoj ključnih kompetenc, podjetij in sektorjev, ki imajo največji potencial za rast in razvoj na lokalni ravni.

Spodaj so predstavljene še prednosti in slabosti modela.

Tabela 6: Prednosti in slabosti modela hitre gospodarske rasti

Prednosti

- Hitro ustvarjanje delovnih mest.
- Ni potrebe po preverjanju in kasneje merjenju kazalnikov potencialnih vlagateljev za investicije.
- Večja privlačnost za podjetja iz vseh panog, posledično hitrejše pridobivanje novih podjetij.
- Razpršeno gospodarstvo.
- Potencialni višji prejemki občine iz dohodnine na podlagi dodatnih priselitev v občino.

Slabosti

- Zahteva večjo in bolj masovno investicijo v infrastrukturo, ki je sicer na m² cenejša.
- Nevarnost pomanjkanja določene delovne sile in s tem povezani stroški in vplivi na kakovost življenja.
- Negativni vplivi na okolje in kakovost življenja v primeru intenzivne industrije.
- Dodatni pritisk na stanovanjsko problematiko v občini, kar pomeni višanje življenjskih stroškov.

3. 2 Model postopne kvalitativne rasti

Model predpostavlja identifikacijo ter odločitev občine, katere industrije želi v svoji občini razvijati. Model podpira počasnejšo rast zaposlitvenih možnosti v občini v primerjavi s prvim modelom, vendar s poudarkom na visoki dodani vrednosti delovnih mest. Ta model predpostavlja:

- Ureditev novih poslovnih con, prilagojenih industriji in dejavnosti, ki jo občina namensko spodbuja. Glede na odločitev sta infrastruktura ter komunalna opremljenost poslovnih con zgrajeni po višjih standardih kot v modelu 1, zato cena na m² opremljene površine višja.
- Zgraditev tehnološkega parka s prostori, prilagojenimi za zeleno industrijo. Na ta način občina zagotavlja možnost zagona in razvoja inovativnih podjetij z nizkimi obratovalnimi stroški, vendar z velikim potencialom na področju visoke tehnologije.
- Dolgoročno na ta način občina privablja visoko kvalificiran kader ter ustvarja pogoje za zaposlitve z visoko dodano vrednostjo.
- Spodbujanje sodelovanja med podjetji in raziskovalnimi institucijami, vključenimi v tehnološki park.

Tabela 7: Prednosti in slabosti modela postopne kvalitativne rasti

Prednosti

- Zagotavljanje delovnih mest za visoko kvalificirane zaposlene.
- Pridobivanje visoko tehnoloških podjetij z visoko dodano vrednostjo.
- Multiplikatorji na ostalo gospodarstvo.
- Bolj trajnostno naravnana industrija, ki je bolj odporna na gospodarske šoke.
- Kreiranje znanja, ki omogoča konkurenčno prednost.

Slabosti

- Višji stroški vzpostavitve infrastrukture na m² in na delovno mesto.
- Dolgotrajnejše pridobivanje novih podjetij.
- Večja konkurenca med drugimi občinami.
- Manjša hitrost rasti delovnih mest.
- Stroški preverjanja izpolnjevanja pogojev.
- Omejevanje razpršenosti gospodarstva.

3. 3 Model trajnostnega razvoja

Zadnji model predpostavlja investicije občine predvsem v izboljšanje infrastrukture ter v boljšo energetske učinkovitost trenutnega gospodarstva. Ta model je najcenejši za samo občino, saj ne predvideva velikih investicij v nove gospodarske cone, ampak se orientira na izboljšavo obstoječih. Občina se pri tej metodi ne osredotoča na povečanje števila delovnih mest, ampak na izboljšanje pogojev za trenutno obstoječa podjetja.

- Investicije v energetske učinkovitost obstoječega gospodarstva. Izgradnja sončnih elektrarn za pokrivanje potreb energetske potratnih podjetij v trenutnih industrijskih conah. Izboljšana infrastruktura za boljšo dostopnost in kakovostnejše storitve.
- Razvoj krožnega gospodarstva, kjer se spodbuja recikliranje in zmanjševanje odpadkov.
- Spodbujanje digitalne transformacije, kjer razširjena uporaba digitalnih tehnologij izboljšuje življenjske standarde in kakovost gospodarstva.
- Optimalno vključevanje naravnih danosti in kulturne dediščine, kjer je poudarek na trajnostno naravnem turizmu ter drugih komplementarnih gospodarskih panogah.

Tabela 8: Prednosti in slabosti modela trajnostnega razvoja

Prednosti

- Zagotavljanje delovnih mest za visoko kvalificirane zaposlene.
- Pridobivanje visoko tehnoloških podjetij z visoko dodano vrednostjo.
- Multiplikatorji na ostalo gospodarstvo.
- Bolj trajnostno naravnana industrija, ki je bolj odporna na gospodarske šoke.
- Kreiranje znanja, ki omogoča konkurenčno prednost.

Slabosti

- Višji stroški vzpostavitve infrastrukture na m² in na delovno mesto.
- Dolgotrajnejše pridobivanje novih podjetij.
- Večja konkurenca med drugimi občinami.
- Manjša hitrost rasti delovnih mest.
- Stroški preverjanja izpolnjevanja pogojev.
- Omejevanje razpršenosti gospodarstva.

4 SWOT ANALIZA

Tabela 9: SWOT analiza

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>SOCIO-DEMOGRAFSKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bližina državnega središča • Mlajša populacija • Večja kulturna raznolikost • Visoko izobražen kader • Dovolj delovno aktivne populacije v regiji • Možnost dnevnih migracij in • Večja izbira zaposlitvenih možnosti <p>EKONOMSKO-SOCIALNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mala in mikro podjetja s hitro rastjo • Razvoj infrastrukture • Prisotnost velikih družb z visoko dodano vrednostjo • Razvite gospodarske dejavnosti, ki potrebujejo visoka vlaganja v tehnologijo 	<p>SOCIO-DEMOGRAFSKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povečan pritisk na okolje • Prometni zastoji • Povečanje življenjskih stroškov • Socialne težave <p>EKONOMSKO-SOCIALNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvitost podpornih dejavnosti za razvoj turizma • Pomanjkanje infrastrukture primerne za zagonska podjetja
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>SOCIO-DEMOGRAFSKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjanje trajnostnega razvoja • Razvoj pametnega mesta • Krepitev lokalne identitete <p>EKONOMSKO-SOCIALNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoč start-upom in majhnim podjetjem ki najhitreje rastejo • Ustvarjanje novih delovnih mest v podporo turizmu • Pomoč podjetjem pri pridobivanju financiranja za investicije 	<p>SOCIO-DEMOGRAFSKE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izguba zelenih površin • Gentrifikacija • Segregacija • Nepripravljenost na rast cen <p>EKONOMSKO-SOCIALNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nižje plače kot slovensko povprečje • Odvisnost delovnih mest od velikih družb

5 SHEMA RAZVITOSTI PODJETNIŠKE PODPORNE INDUSTRIJE

Podjetniška podporna infrastruktura omogoča hitrejši razvoj podjetij v okolici, saj omogoča, da se podjetje večino časa ukvarja s svojo dejavnostjo. Podporna infrastruktura tako omogoča lažje poslovanje ter spodbuja prenos znanja in povezovanja preko mreženja.

Učinkovita podjetniška podporna infrastruktura je tako ključnega pomena za:

- **Spodbujanje inovativnosti:** Ustvarjanje okolja, ki spodbuja razvoj novih izdelkov in storitev.
- **Povečevanje zaposlenosti:** Ustvarjanje novih delovnih mest.
- **Ekonomsko rast:** Povečanje produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva.
- **Zmanjševanje socialnih razlik:** Spodbujanje razvoja v manj razvitih regijah.

Primeri dobre prakse:

Številne države in regije so razvile uspešne modele podjetniške podporne infrastrukture. Med najbolj znanimi primeri so Silicijeva dolina v ZDA, Tel Aviv v Izraelu in Berlin v Nemčiji.

Glede na »dejavnost« lahko razdelimo podporno infrastrukturo na sledeče podskupine:

- Institucionalna podpora
- Finančna podpora
- Izobraževalna in svetovalna podpora
- Informacijska podpora
- Fizična infrastruktura

Kot lahko vidimo v spodnjem prikazu v Tabeli 10, je vsaka podskupina nadalje razdeljena na različne vrste podpore. Vsaka posamezna vrsta je ocenjena glede na to ali je na voljo v občini Domžale, v njeni bližini ali pa ni dostopna v bližini.

Z razvojem digitalnih rešitev in omrežij so se nekatere od teh služb odločile za selitev iz občine in zdaj zagotavljajo podporo na daljavo. Čeprav je podpora na daljavo pogosto povsem zadovoljiva, je vseeno potrebno za vsako vrsto podpore oceniti, ali bi prisotnost podpore neposredno v občini prinesla dodano vrednost za lokalna podjetja.

Tabela 10: Pregled podporne infrastrukture v občini Domžale

			Ima	Nima, JE v bližini	Nima, NI v bližini
Institucionalna podpora	Vlada in lokalne skupnosti	Ustvarjanje zakonodajnega okolja, ki spodbuja podjetništvo, zagotavljanje finančnih spodbud, razvoj industrijskih con.	x		
	Birokracija občine		x		
	Gospodarske zbornice in združenja	Zastopanje interesov podjetij, organizacija izobraževalnih dogodkov, mreženje.	x	x	
	Agencije za spodbujanje podjetništva	Nudenje svetovalnih storitev, financiranje projektov, povezovanje z investitorji.		x	
Finančna podpora	Banke	Kreditiranje podjetij, financiranje investicij.	x		
	Skladi tveganega kapitala	Vlaganje v inovativna podjetja v zgodnjih fazah razvoja.		x	
	Poslovni angeli	Posamezniki, ki investirajo v mlada podjetja.		x	
	Javna sredstva	Subvencije, nepovratna sredstva, poročstva.	x		
Izobraževalna in svetovalna podpora	Univerze in visoke šole	Izobraževalni programi s področja podjetništva, raziskovalna dejavnost.		x	
	Inštituti za razvoj podjetništva	Nudenje svetovalnih storitev, organizacija delavnic in seminarjev.		x	
	Poslovni inkubatorji	Zagotavljanje pisarniškega prostora, mentorske podpore, dostopa do mreže strokovnjakov.		x	
	Pospeševalniki	Intenzivni programi za hitro rast podjetij.		x	
Informacijska podpora	Poslovni informacijski sistemi	Dostop do podatkov o trgu, konkurenci, zakonodaji.	x		
	Splošni informacijski portali	Zbirke informacij o podjetništvu, financiranju, zakonodaji.	x		
Fizična infrastruktura	Industrijske cone	Prostor za gradnjo proizvodnih obratov.		x	
	Poslovni centri, coworking	Sodobno opremljeni prostori za delo.	x		
	Tehnološki parki	Prostori, namenjeni visokotehnološkimi podjetjem.		x	

5. 1 Finančna podpora

Kot lahko vidimo iz zgornje tabele, so banke s svojimi poslovalnicami še vedno prisotne v občini. Zaradi pogoste izposoje denarnih sredstev za investicije v gospodarstvu je zelo pomembno, da so poslovalnice

bank prisotne v občini. Tako banke ohranjajo osebni stik z lokalnim gospodarstvom, kar omogoča lažje sodelovanje ter pridobivanje financiranja.

Skladi tveganega kapitala in poslovni angeli v sami občini niso prisotni, vendar zaradi redke uporabe takšnega načina financiranja podjetij to ne predstavlja slabosti za samo občino.

Javna sredstva so na voljo prek državnih in občinskih razpisov, na katere se podjetja lahko prijavijo prek spleta. Če so v občini na voljo pisarne s svetovalci, ki podjetjem pomagajo pri pripravi dokumentacije za prijavo na razpise, je to povsem zadovoljivo.

5. 2 Izobraževalna in svetovalna podpora

Univerze in visoke šole, ki skrbijo za izobražene kadre, se nahajajo v Ljubljani, kar glede na specifičnost dejavnosti zadostuje za občino Domžale. V Domžalah deluje oddelek Biotehniške fakultete, kar pripomore k razvoju suplementarnih dejavnosti. Glede na dejavnosti, s katerimi se ukvarja eno izmed večjih podjetij v občini, je potencialna razširitev sodelovanja tudi na Kemijski inštitut.

V občini Domžale deluje Coworking Generator, ki skrbi za mentoriranje, svetovanje in povezovanje mladih podjetnikov ter tako pomaga pri zagonu novih podjetij. Prav tako Obrtna zbornica Domžale skrbi za izobraževanje in svetovanje podjetjem na območju občine.

5. 3 Sodelovanje občine Domžale s podjetniškim okoljem

Občina Domžale si aktivno prizadeva, da sodeluje s podjetniki v občini. V letu 2023 je pričela z organizacijo srečanj s podjetniki in gospodarstveniki, ki so jo poimenovali Podjetniški klub Domžale. Z organizacijo srečanj so nadaljevali tudi v letu 2024. Gre za srečanja, kjer strokovnjaki iz različnih področij pripravijo strokovno predavanje (npr. dr. Bojan Ivanc, Gospodarska zbornica Slovenije, Joc Peččnik – globalni podjetnik), ki mu sledi razprava in debata. Po formalnem začetku sledi neformalno druženje z mreženjem.

S podjetniki se povezujejo tudi digitalno. Junija 2024 so v okviru spletne strani Občine Domžale postavili spletno podstran Podjetne Domžale, ki ustvarja podporno podjetniško okolje in podjetnikom v občini in širšem prostoru prinaša informacije v zvezi z dogodki na področju podjetništva in gospodarstva. Poleg tega predstavlja vez med občino in podjetniškim okoljem.

Občina Domžale sodeluje s subjekti, ki v občini in širše ustvarjajo poslovni prostor. Z Obrtno-podjetniško zbornico Domžale so ustvarili dolgoletno partnerstvo. Vsako leto s finančnimi sredstvi Občina Domžale podpira celoletni program, ki je nastal v sodelovanju obeh partnerjev. Občina podpira projekte, ki spodbujajo mlade podjetnike v fazi razvoja poslovne ideje (Štartaj Domžale, Poletno šolo podjetništva, reševanje konkretnih podjetniških izzivov s pomočjo Hekatona). S pomočjo finančnih sredstev Občine Domžale na Obrtno-podjetniški zbornici Domžale poteka tudi celoletno mentoriranje podjetnikov (mikro in mala podjetja) in svetovanje glede pravnih, ekonomskih in drugih vprašanj, s katerimi se srečujejo podjetniki. V okviru OOOZ Domžale s pomočjo sofinanciranja Občine Domžale deluje tudi coworking prostor Generator, s štirimi delovnimi prostori, ki nudi brezplačno uporabo in svetovanje mladim podjetnikom, ki so bili uspešni na vsakoletnem projektu Štartaj Domžale.

Obrtno-podjetniška zbornica Domžale razvija podjetniški podporni sistem tudi v okviru državnih razpisov (SPOT – svetovanje, pomoč pri odpiranju novih podjetij, do registraciji novih dejavnosti, ipd.).

V letu 2025 so vzpostavili stike z Gospodarsko zbornico Slovenije, ki jih želijo še nadgraditi.

Občina uspešno sodeluje z Regijsko razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije (RRA LUR), ki na področju pospeševanja podjetništva, tako za mlade potencialne podjetnike, kot za podjetnike v zrelejših fazah, nudi brezplačna izobraževanja, ki se nanašajo na razvoj podjetniške ideje, mentoriranju na podjetniški poti in zagonu novega podjetja. Občina sodeluje tudi v Lokalni akcijski skupini za mesto in vas (LAS ZA MESTO IN VAS), ki sofinancira projekte s področja podjetništva, turizma in kmetijstva ter s pomočjo sredstev evropskih skladov (ESRR in EKSRR) spodbuja projekte na področju lokalnega razvoja.

V letu 2024 je občina s SBC – Slovenian Business Club - Klubom slovenskih podjetnikov podpisala pismo o nameri o medsebojnem partnerstvu na področju gospodarstva – zavezo za skupne korake v smeri blaginje, napredka in policentričnega razvoja države. Z drugimi občinami, tudi iz tujine (Roskovec – Albanija), ter s podjetji in organizacijami sodelujejo pri različnih aktivnostih in projektih. Pri tem je eden od ciljev tudi pridobivanje evropskih sredstev za razvoj lokalnega podjetništva.

S pomočjo razpisa in izbrane poslovne banke občina v okviru razpoložljivih proračunskih sredstev podjetnikom, ki imajo sedež v občini Domžale, nudi ugodna podjetniška posojila s subvencionirano obrestno mero.

5. 4 Informacijska podpora

Poslovni informacijski sistemi so na voljo v spletni obliki na državni ravni, kar bi moralo zadostovati za veliko večino vprašanj, ki se pojavljajo pri poslovanju. V nasprotnem primeru sta na Obrtno-podjetniški zbornici Domžale dodatni dve pravni svetovalki, ki podjetjem lahko pomagata pri davčnih vprašanjih.

Občina Domžale razpolaga tudi s portalom Podjetne Domžale ter podjetniškim klubom, ki organizira dogodke, strokovne delavnice in podaja informacije, ki so koristne za podjetja.

5. 5 Fizična infrastruktura

Kot je že bilo izpostavljeno v sintezi, je v občini Domžale pomanjkanje prostora za nadaljnje investicije podjetij. Podjetja so tako primorana k selitvi v industrijske cone izven občine. Kot je razvidno iz regresijske analize (v nadaljevanju dokumenta), so izdana gradbena dovoljenja močno povezana z rastjo delovnih mest v občini. Brez novih prostorov za gradnjo proizvodnih obratov bo število novih delovnih mest močno omejeno.

Občina Domžale v navezi z Obrtno zbornico preko coworking generatorja zagotavlja sodobno opremljene prostore za delo ter mreženje. Prostori so predvsem namenjeni zagonskim podjetjem, ki ne potrebujejo prostora za postavitev proizvodnje, ampak so bolj storitveno naravnava.

V občini Domžale trenutno ni posebnega tehnološkega parka, ki bi omogočal inovativnim visokotehnološkim podjetjem zagon in razvoj produktov. Tehnološki parki navadno zagotavljajo opremljenost lokacije po visokih okoljskih in tehnoloških standardih, kar omogoča inovativnim zagonskim podjetjem, z razmeroma nizkimi vložki, testirati in razvijati produkte, ki jih brez take infrastrukture ne bi mogli.

6 RAZVOJNI POTENCIAL OBČINE

Občina ima potencial za razvoj predvsem v dobri izobrazbeni strukturi prebivalstva, nizki zadolženosti ter visokem deležu delovno aktivnega prebivalstva. V primerjavi s slovenskim povprečjem je starostna struktura prebivalstva mlajša ter tako na srednje dolgi rok privlačna za investicije gospodarstva saj predstavlja bazen delovne sile.

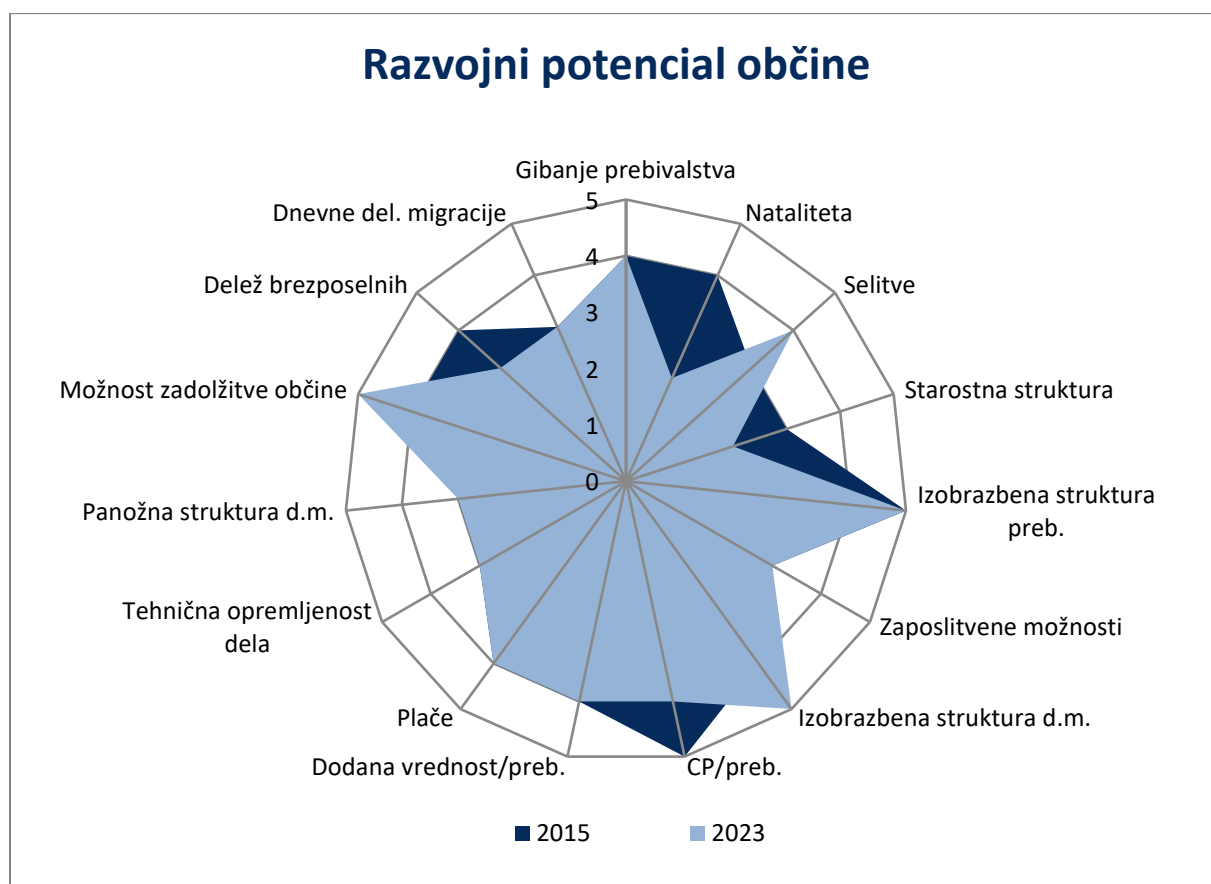
Na drugi strani ima občina glede na slovensko povprečje relativno visok delež delovnih mest, ki zahtevajo višjo izobrazbo, vendar je ta delež glede na izobrazbeno strukturo prebivalstva občine še vedno prenizek.

V primerjavi s sosednjimi občinami, občina nima dovolj atraktivnih delovnih mest, ki bi nudile možnost višje plačanih zaposlitvenih možnosti, kot jih na primer ponuja Ljubljana. Delovne migracije iz Domžal v Ljubljano tako ostajajo konstantno visoke in pomenijo pomemben razvojni izziv, tako z vidika razvoja gospodarstva kot tudi z vidika trajnosti in ogljičnega odtisa migracij.

Ena glavnih ovir za razvoj gospodarstva je med drugim tudi omejeno število zemljišč in pomanjkanje infrastrukture za podjetniški razvoj. Analize ter ankete, ki so bile opravljene, kažejo na veliko potrebo gospodarstva po novih lokacijah za nadaljnji razvoj gospodarstva v občini.

V spodnjem grafu je prikazana pajkova mreža gibanja ocen posameznih kazalnikov občine Domžale v letih 2015 do 2023.

Graf 3: Razvojni potencial občine

7 KLJUČNI IZZIVI IN RAZVOJNE OVIRE

Občina Domžale razpolaga z vrsto razvojnih potencialov, ki omogočajo dolgoročno gospodarsko rast in dvig kakovosti bivanja. Kljub temu se v procesu uresničevanja razvojnih ciljev občina srečuje z določenimi izzivi in omejitvami, ki jih je treba v nadaljevanju načrtno obvladovati. Prepoznavanje in obvladovanje teh izzivov zahteva celovit in medsektorski pristop, saj so prostorske omejitve, infrastrukturne zahteve, finančne možnosti in konkurenčno okolje medsebojno prepleteni. Učinkovito reševanje enega izziva pogosto odpira pot za reševanje drugih. Njihovo prepoznavanje in upoštevanje je bistveno za oblikovanje realistične in učinkovite razvojne strategije.

7.1 Prostorske omejitve in izvedljivost poslovnih con

V občini Domžale prepoznavamo pomembne prostorske omejitve, ki bistveno vplivajo na razvoj poslovnih con in posledično na širše gospodarsko okolje. Čeprav so v občinskih prostorskih aktih določene površine za poslovne dejavnosti, se v praksi soočamo z omejenimi možnostmi njihove dejanske izvedbe.

Glavne ovire predstavljajo neurejena lastništva, nezadostna komunalna opremljenost in pomanjkanje dostopne infrastrukture. V več primerih so potrebni dodatni postopki pridobivanja zemljišč ali spremembe prostorskih ureditev, kar upočasnjuje aktivacijo razpoložljivih območij.

Zavedamo se, da je učinkovito upravljanje prostorskih virov ključno za gospodarski preboj občine. V prihodnje želimo vzpostaviti sistematičen pristop k razreševanju lastniških vprašanj, spodbuditi razvoj javno-zasebnih partnerstev, kjer bo občina aktivno nastopala kot pobudnik in dati prednost tistim območjem, ki omogočajo racionalno in stroškovno učinkovito komunalno opremljanje.

7.2 Postopkovna prilagodljivost in odzivnost okolja

Sodobno poslovno okolje zahteva vse večjo odzivnost na pobude in potrebe podjetij. Zavedanje, da hitrost in preglednost postopkov predstavljata pomemben vidik investicijske privlačnosti, je v ospredju prihodnjih izboljšav. Zagotavljanje učinkovitejših postopkov prostorskega načrtovanja ter hitrejše izvedbe komunalne opreme lahko pomembno prispevata k izboljšanju konkurenčnega položaja občine.

Nadaljnji razvoj bo zahteval okrepljeno sodelovanje med občino, gospodarstvom in drugimi deležniki, s ciljem iskanja rešitev, ki omogočajo pravočasno odzivanje na razvojne pobude ter večjo dolgoročno stabilnost gospodarskega okolja.

7.3 Infrastrukturne zahteve in komunalna opremljenost

Za uspešno aktivacijo predvidenih gospodarskih površin je ključno zagotavljanje ustrezne komunalne in prometne infrastrukture. Ponekod se še vedno pojavljajo izzivi pri dostopu do lokacij, kar zmanjšuje njihovo uporabno vrednost in podaljšuje čas priprave projektov. V določenih primerih so potrebne sistemske rešitve v sodelovanju z lastniki zemljišč, vključno z usklajevanjem interesov in načrtovanjem komunalnih priključkov.

Krepitev strateškega načrtovanja razvoja infrastrukture lahko omogoči hitrejšo izvedbo gospodarskih projektov in boljšo izrabo že predvidenih površin.

7. 4 Finančne možnosti in proračunske usmeritve

Občina Domžale razpolaga z razmeroma stabilnimi javnimi financami in nizko zadolženostjo, kar predstavlja dobro izhodišče za usmerjene razvojne investicije.

Za doseganje višje ravni gospodarske aktivnosti in pospešitev vlaganj v razvojne projekte je priporočljivo preučiti možnosti za prilagoditev obstoječih mehanizmov prostorske in finančne politike. Med potencialnimi ukrepi izstopa razmislek o diferenciaciji finančnih obremenitev glede na namembnost gradenj. S preišljeno spremembo odloka o komunalnem prispevku, bi občina lahko okrepila konkurenčnost poslovnega okolja, obenem pa ohranila stabilen vir financiranja občine.

7. 5 Konkurenčno okolje in regijska umeščenost

Gospodarsko okolje v širši regiji se hitro razvija, občine pa med seboj tekmujejo za pridobivanje podjetij in naložb. Sosednje občine pogosto ponujajo ugodne pogoje za razvoj (nižje cene zemljišč, urejena infrastruktura, neposredna podpora podjetjem). Da bi Domžale okrepile svojo vlogo kot gospodarsko središče, bo v prihodnje pomembno jasno definirati in promovirati lastne primerjalne prednosti, bodisi na področju lokacije, storitev, dostopnosti do znanja ali kakovosti bivanja.

7. 6 Dnevne migracije in vloga občine kot zaposlitvenega okolja

V občini je opaziti visoko raven dnevni delovnih migracij, kar je povezano tako z zaposlitveno strukturo kot tudi s prostorskim razvojem. Ta trend vpliva na prometno obremenjenost, kakovost bivanja in dolgoročno funkcionalno vlogo občine. Občina si bo tudi v prihodnje prizadevala za krepitev lokalnega zaposlovanja, s čimer se lahko zmanjšajo vsakodnevne obremenitve in okrepi gospodarska samostojnost lokalnega okolja.

8 PREDLOGI VIZIJE VREDNOT IN POSLANSTVA

8.1 Vizija

Občina Domžale bo do leta 2036 postala vodilno regionalno središče inovativnega gospodarstva in visoke kakovosti življenja v širši osrednjeslovenski regiji. Podjetjem bo ponujala spodbudno, stabilno in razvojno naravnano poslovno okolje, ki bo podpiralo rast, inovacije ter prehod v trajnostne prakse. Prebivalcem bo omogočala visoko kakovost bivanja z raznolikimi zaposlitvenimi priložnostmi ter urejenim, zelenim in zdravim življenjskim okoljem. Ob tem bo občina ohranjala svojo povezanost, prostorsko usklajenost in jasno zavezanost trajnostnemu razvoju.

8.2 Poslanstvo

Poslanstvo Občine Domžale je omogočiti pogoje za uravnotežen gospodarski razvoj. Občina si prizadeva soustvarjati spodbudno, vključujoče in odzivno poslovno okolje, ki temelji na partnerstvu med javnim, zasebnim in civilnim sektorjem. Z razvojem podporne infrastrukture, povezanostjo z izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami ter s podporo zelenim in digitalnim prebojem, občina prispeva k dolgoročni rasti in blaginji vseh prebivalcev.

8.3 Vrednote

- **Partnerstvo in sodelovanje**

Verjamemo v moč sodelovanja – med občino, podjetji, izobraževalnimi ustanovami, civilno družbo in državnimi institucijami. Le z odprtim dialogom lahko gradimo okolje, ki je odzivno in vključujoče.

- **Inovativnost in ustvarjalnost**

Spodbujamo nove ideje, pristope in poslovne modele. Domžale želimo razvijati kot okolje, ki privablja inovativna podjetja, ustvarjalne posameznike ter napredne tehnologije.

- **Trajnost in odgovornost**

Zavezani smo trajnostnemu razvoju – tako okoljskemu kot gospodarskemu in socialnemu. Načrtujemo dolgoročno, odgovorno in z mislijo na prihodnje generacije.

- **Lokalna identiteta in ponos**

Podpiramo domače podjetnike, obrtnike in pridelovalce. Verjamemo v moč lokalnega znanja, predanosti in kakovosti ter želimo krepiti prepoznavnost domžalske ustvarjalnosti.

- **Dostopnost in transparentnost**

Naše delovanje temelji na preglednosti, pravičnosti in enakih pogojih za vse. Ustvarjamo poslovno okolje, v katerem so informacije, podporni mehanizmi in postopki dostopni vsem podjetnim posameznikom.

- **Učinkovitost in razvojna naravnost**

Delujemo z jasnimi cilji, proaktivno in usmerjeno v rezultate. Skrbimo, da so občinski ukrepi in storitve usmerjeni k merljivemu napredku gospodarstva in zaposlovanja.

9 STRATEŠKE USMERITVE

Občina bo v prihodnjem obdobju svoje razvojne napore usmerila v krepitev gospodarske samostojnosti ter zmanjšanje vloge zgolj bivalnega prostora. Osrednji poudarek bo na ustvarjanju pogojev za rast podjetij, ustvarjanje novih kakovostnih delovnih mest in privabljanje ter zadržanje mladih, izobraženih kadrov. Posebna pozornost bo namenjena tudi usklajevanju prostorskega razvoja z gospodarskimi potrebami, razogljčenju poslovnega okolja in spodbujanju vključujočega lokalnega gospodarstva.

Visoka izobrazbena struktura prebivalstva, nizka zadolženost in visok delež delovno aktivnega prebivalstva predstavljajo izjemno trdno podlago za preoblikovanje obstoječe ekonomske slike občine. Občina bo aktivno usmerjala svoje vire in politike v ustvarjanje delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, ki bodo ustrezala in izkoriščala kvalifikacije lokalnega prebivalstva.

Vse razvojne usmeritve in projekti bodo temeljili na načelih trajnostnega razvoja, ki bo zagotavljal ravnovesje med gospodarsko rastjo, socialno vključenostjo in varovanjem okolja. Občina bo promovirala zeleno gospodarstvo, spodbujala uporabo obnovljivih virov energije, učinkovito rabo virov in zmanjševanje vplivov na okolje v vseh sektorjih.

Za prihodnje strateško obdobje, si občina zastavlja štiri ključne razvojne prioritete, s katerimi želi odgovoriti na ugotovljene izzive in spodbuditi trajnostno gospodarsko rast. Spodaj so predstavljene posamezne prioritete s pripadajočimi vsebinskimi poudarki.

Prioriteta 1 UTRIP PODJETNOSTI	Prioriteta 2 DIGITALNO IN ZELENO	Prioriteta 3 KADRI PRIHODNOSTI	Prioriteta 4 TURIZEM IN SKUPNOST
Cilj 1 Izboljšanje prostorskih pogojev za gospodarstvo.	Cilj 1 Spodbuditi digitalizacijo poslovanja in javnih storitev.	Cilj 1 Povezovanje izobraževalnih ustanov z lokalnim gospodarstvom.	Cilj 1 Okrepiti vlogo Domžal kot zelene, ustvarjalne in aktivne občine.
Cilj 2 Olajšati podjetjem dostop do virov financiranja.	Cilj 2 Podpirati uvajanje krožnih praks v gospodarstvu.	Cilj 2 Spodbujanje vseživljenjskega učenja in prekvalifikacij.	Cilj 2 Spodbujati razvoj trajnostnega turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino.
Cilj 3 Spodbujanje inovativnosti in raziskovalno-razvojne dejavnosti.	Cilj 3 Zmanjševati ogljični odtis podjetij in spodbujati trajnostne tehnologije.	Cilj 3 Dvig strokovnih kompetenc zaposlenih v Domžalah.	Cilj 3 Povečati prepoznavnost lokalne ponudbe.
Cilj 4 Izboljšanje podpornega okolja za podjetja.			

9.1 Prioriteta 1 – **UTRIP PODJETNOSTI**

V občini želimo okrepiti podjetniški utrip. To bomo dosegli z razvojem ustrezno pripravljenih poslovnih con, nadgradnjo podpornih institucij in spodbudami za mala in srednja podjetja. Hkrati si prizadevamo izboljšati povezovanje podjetij z razvojnimi institucijami in omogočiti boljši dostop do virov financiranja ter primernih kadrov. Poseben poudarek dajemo razvoju podpornega okolja za inovacije in tehnološki napredek.

Cilj 1: Izboljšanje prostorskih pogojev za gospodarstvo.

Občina se zaveda, da je zagotavljanje ustreznih poslovnih površin ključno za razvoj gospodarstva. Zato bo pristopila k presoji izvedljivosti ureditve dodatnih industrijskih con, s ciljem ustvariti prostor za širitev obstoječih in prihodnjih podjetij. Poleg aktivacije novih površin, bo občina proučila in promovirala tudi možnosti sanacije, preureditve in ponovne aktivacije obstoječih degradiranih ali neizkoriščenih industrijskih in poslovnih območij, kar bo prispevalo k trajnostnemu razvoju in učinkovitejši rabi prostora. Obenem načrtuje vzpostavitev tehnološkega parka, ki bi povezal uveljavljena podjetja z novimi, inovativnimi start-upi ter spodbujal razvoj naprednih rešitev. Poseben poudarek bo namenjen tudi oživitvi obstoječega coworking prostora, s čimer želi občina okrepiti sodelovanje, ustvarjalnost in podjetniško dinamiko v lokalnem okolju.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Zagotovitev ustreznih površin v OPN.
- Ureditev poslovno obrtne cone za potrebe lokalnega gospodarstva.
- Vzpostavitev tehnološkega parka z namenom zagotavljanja razvoja visokotehnološkega podjetništva.

Cilj 2: Olajšati podjetjem dostop do virov financiranja.

Občina bo podpirala nove ideje, tudi s sofinanciranjem njihovih prvih korakov. Z izboljšanjem dostopa do virov financiranja in znižanjem povezanih stroškov želi spodbuditi podjetja k večji aktivnosti ter pospešiti modernizacijo poslovanja – tako na tehnološkem kot tudi na okoljskem področju. Takšna podpora bo podjetjem olajšala uvajanje naprednih rešitev in okrepila prehod v trajnostno, konkurenčno gospodarstvo.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Sofinanciranje obrestne mere posojil podjetji.
- Subvencije za investicije v nove tehnologije, novo opremo.

Cilj 3: Spodbujanje inovativnosti in raziskovalno-razvojne dejavnosti.

Visokotehnološka podjetja, predstavljajo pomemben dejavnik za dolgoročno gospodarsko rast, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in dvig dodane vrednosti v lokalnem okolju. Z razvojem naprednih tehnologij spodbujajo inovacije, privabljajo visoko usposobljene kadre ter krepijo konkurenčnost regije. Njihova prisotnost prispeva k oblikovanju sodobnega in trajnostno naravnane gospodarstva, ki se uspešno odziva na globalne izzive.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Sofinanciranje prostorske dokumentacije v fazi priprave cone oziroma pomoč pri financiranju dodatno potrebne infrastrukture za inovativna podjetja.

Cilj 4: Izboljšanje podpornega okolja za podjetja.

Podporno okolje za podjetništvo, bo občina izboljšala s povečanjem prepoznavnosti obstoječih podpornih mehanizmov, saj mnogi podjetniki teh možnosti še ne poznajo ali ne izkoristijo v celoti. Obenem bo prizadevanja usmerila v poenostavitev in pospešitev postopkov za pridobivanje dovoljenj ter vzpostavitev profesionalnega inkubatorja, ki bo podjetjem nudil celostno podporo pri razvoju, rasti in vstopu na trg.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Skrajšanje časov za pridobitev dovoljenj v okviru zakonsko določenih možnosti.
- Aktivnejša promocija produktov, ki jih ponujata občina in država.
- Zagotovitev profesionalnega kadra za podjetniške aktivnosti.
- Razširitev delovanja coworking prostorov v podjetniški inkubatorja s povezovanjem z obstoječimi podpornimi sistemi.

9. 2 Prioriteta 2 - **DIGITALNO IN ZELENO**

V občini smo zavezani k spodbujanju prehoda v trajnostno naravnano gospodarstvo. Preko spodbud za digitalizacijo, večje energetske učinkovitosti in krožnih praks želimo podpreti podjetja pri prilagajanju sodobnim tehnološkim in okoljskim zahtevam. Prednost dajemo rešitvam, ki omogočajo racionalnejše upravljanje z viri, nižji ogljični odtis in dolgoročno večjo konkurenčnost. Zaradi vsebinske povezanosti izbranih ciljev se načrtovane aktivnosti medsebojno dopolnjujejo in prepletajo.

Cilj 1: Spodbuditi digitalizacijo poslovanja in javnih storitev.

Digitalizacija povečuje učinkovitost, zmanjšuje stroške in omogoča hitrejše odzivanje na potrebe uporabnikov. Z njenim spodbujanjem želimo izboljšati konkurenčnost podjetij ter občanom omogočiti sodobne, dostopnejše in uporabniku prijazne javne storitve.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Subvencije za investicije v nove, bolj varčne tehnologije in tehnološke rešitve, ki povečujejo energetske učinkovitost.
- Subvencije za digitalizacijo poslovanja.
- Digitalizirati določene postopke občinske uprave.

Cilj 2: Podpirati uvajanje krožnih praks v gospodarstvu.

Krožno gospodarstvo prispeva k učinkovitejši rabi virov, zmanjšanju količine odpadkov in večji odpornosti podjetij. Z uvajanjem teh praks želimo spodbuditi trajnostno naravnani razvoj.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Vključevanje krožnih meril v javna naročila
- Spodbujanje ponovne uporabe in recikliranja

- Organizacija izobraževanja in ozaveščanje o novih tehnologijah

Cilj 3: Zmanjševati ogljični odtis podjetij in spodbujati trajnostne tehnologije.

Zmanjševanje ogljičnega odtisa je ključno za blažitev podnebnih sprememb in izpolnjevanje okoljskih zavez. Spodbujanjem trajnostnih tehnologij želimo podjetjem pomagati pri prehodu v energetsko učinkovitejše poslovanje, ki je hkrati okolju prijazno in gospodarsko vzdržno.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Vzpostavitev sončnih elektrarn in e-polnilnic v poslovnih conah v sklopu javno zasebnega partnerstva
- Razpis za zelene rešitve s poudarkom na rešitvah ki niso podprte preko eko sklada

9.3 Prioriteta 3 - KADRI PRIHODNOSTI

Uspešno gospodarstvo temelji na kakovostnem in razpoložljivem kadru. Zato si prizadevamo okrepiti sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi ustanovami, podpirati štipendijske sheme ter zagotavljati več možnosti za vseživljenjsko učenje. Z vlaganjem v razvoj kompetenc zaposlenih želimo izboljšati zaposljivost in odzivnost na potrebe gospodarstva.

Cilj 1: Povezovanje izobraževalnih ustanov z lokalnim gospodarstvom.

Namen občine je vzpostaviti tesnejše sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in gospodarstvom. Saj le to omogoča boljše usklajevanje izobraževalnih vsebin s potrebami trga dela. Na ta način se krepi zaposljivost mladih in zagotavlja podjetjem kader z ustreznimi znanji in spretnostmi.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Povezovanje podjetij s študenti in dijaki iz univerz in srednjih šol.
- Vzpostavitev sheme za sofinanciranje štipendij za deficitarne poklice.

Cilj 2: Spodbujanje vseživljenjskega učenja in prekvalifikacij.

Sodobni trg dela zahteva stalno prilagajanje novim znanjem in tehnologijam. Z vlaganjem v vseživljenjsko učenje in prekvalifikacije omogočamo posameznikom večjo varnost zaposlitve, podjetjem pa prožnejše in konkurenčnejše delovanje.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Organizacija izobraževanj v sodelovanju z drugimi podpornimi institucijami v občini.

Cilj 3: Dvig strokovnih kompetenc zaposlenih v Domžalah.

Krepitev strokovnih znanj in veščin zaposlenih prispeva k višji dodani vrednosti, inovativnosti ter razvoju celotnega lokalnega gospodarstva. Z usmerjenimi programi želimo okrepiti tako podjetniški kot tehnični potencial delovno aktivnega prebivalstva.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Spodbude za podjetja, ki nudijo izobraževanja zaposlenim.

9. 4 Prioriteta 4 – **TURIZEM IN SKUPNOST**

Domžale želimo okrepiti kot prepoznavno, trajnostno naravnano lokalno okolje z bogato ponudbo za obiskovalce in domačine. Usmerjamo se v razvoj trajnostnega turizma, podporo lokalnim ustvarjalcem in podjetjem ter utrjevanje identitete občine skozi spodbujanje prepoznavnosti produktov in prostorov, ki gradijo občinski ugled.

Cilj 1: Okrepiti vlogo Domžal kot zelene, ustvarjalne in aktivne občine.

Domžale želimo utrditi kot trajnostno naravnano občino z raznoliko in kakovostno turistično ponudbo. Poseben poudarek bo namenjen podpori lokalnim turističnim ponudnikom, ki razvijajo zelene, kulturno ustvarjalne in aktivne vsebine. Z usmerjenim razvojem tovrstnih doživetij želimo okrepiti prepoznavnost občine kot privlačne destinacije za obiskovalce, ki iščejo avtentičen stik z naravo, kulturo in lokalnim utripom.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Vzpostavitev občinske platforme za promocijo lokalnih ustvarjalcev.

Cilj 2: Spodbujati razvoj trajnostnega turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino.

Domžale s svojo naravno danostjo in bogato dediščino ponujajo odlično izhodišče za razvoj trajnostnega turizma. S povezovanjem lokalnih ponudnikov, dediščinskih točk in naravnih danosti želimo ustvariti avtentična doživetja, ki spoštujejo prostor ter prispevajo k lokalnemu razvoju.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Podpora ponudnikom lokalnih produktov in doživetij (tržnice, blagovne znamke, digitalni katalogi).

Cilj 3: Povečati prepoznavnost lokalne ponudbe.

Krepitev prepoznavnosti lokalnih izdelkov, storitev in ustvarjalcev prispeva k razvoju trajnostnega gospodarstva ter spodbuja lokalno potrošnjo. Z usklajenimi promocijskimi aktivnostmi, označevanjem lokalnega izvora in vključevanjem v turistično ponudbo želimo povečati vidnost lokalne ponudbe ter okrepiti njen gospodarski in identitetni pomen.

Aktivnosti za doseganje cilja:

- Razvoj trajnostnih turističnih produktov (Domžalska pot spomina).
- Vzpostavitev lastne turistične blagovne znamke.

10 AKCIJSKI NAČRTI S PREDLOGI ZA MERJENJE

V nadaljevanju so predstavljeni podatki akcijskega načrta, ki za posamezne cilje in aktivnosti opredeljujejo pričakovane rezultate, merljive kazalnike ter okvir izvajanja. Javna verzija strategije ne vključuje konkretnih finančnih zneskov posameznih ukrepov, saj se natančna višina sredstev določa v okviru vsakoletnega proračunskega in srednjeročnega finančnega načrtovanja občine. Predvideni zneski so prikazani v internem gradivu.

Akcijski načrt služi kot operativno orodje za spremljanje izvajanja strategije in omogoča pregledno ocenjevanje napredka glede na zastavljene cilje. Predlagani kazalniki so oblikovani tako, da omogočajo redno spremljanje izvedbe aktivnosti, učinkovitosti izvajanja ter doseganja neposrednih in posrednih učinkov. Na ta način akcijski načrt zagotavlja podlago za letno poročanje, primerjavo rezultatov skozi čas ter po potrebi prilagajanje ukrepov glede na dosežene rezultate in razvojne potrebe občine.

10. 1 Prioriteta 1 Utrip Podjetnosti

10. 1. 1 Cilji aktivnosti

Tabela 11: Cilji prioritete 1

CILJ	Cilj Aktivnosti	Merjenje
Izboljšanje prostorskih pogojev za gospodarstvo.	P1-1.1 Občina do konca leta 2029 sprejme posodobljen Občinski prostorski načrt (OPN), s katerim zagotovi zadostne površine za gospodarsko dejavnost – najmanj 10 hektarjev novih gospodarskih površin, kjer so infrastrukturni pogoji najbolj primerni.	– število v OPN določenih hektarov gospodarskih površin. – sprejet OPN in v njem opredeljene površine. – sprejetje OPN do izbranega leta.

	<p>P1-1.2</p> <p>Plan je do leta 2036 pridobiti vsaj 10 hektarjev uporabnih gospodarskih površin z odpravo ključnih prostorskih, infrastrukturnih in lastniških omejitev, ki trenutno zavirajo razvoj izbranih poslovnih con.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – urejena površina poslovne cone (cilj: 10 ha) – št. izvedene dolžine elementov (ceste, voda, kanalizacija, elektrika, optika) – št. podjetij, ki lahko začnejo uporabljati cone – delež zemljišč, pripravljenih do faze ready-to-build
	<p>P1-1.3</p> <p>V drugem koraku pa do leta 2036 vzpostaviti tehnološki park za razvoj visokotehnološkega podjetništva. Najprej izdelava idejne zasnove, nato pa še izvedbo tehnološkega parka v sodelovanju z gospodarstvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dokončana idejna zasnova (faza 1) – izvedba ključne infrastrukture in objektov (faza 2) – št. podjetij, ki se vključijo v park – št. izvedenih partnerskih projektov (R&R, inovacije) – rast prihodkov / zaposlitev podjetij v parku
<p>Olajšati podjetjem dostop do virov financiranja.</p>	<p>P1-2.1</p> <p>Letno zagotoviti proračunska sredstva za sofinanciranje obrestnih mer podjetniških posojil, prilagoditi način regresiranja ter s tem povečati dostopnost in privlačnost financiranja za podjetja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. podprtih podjetij – povprečno znižanje obrestne mere (%) – rast investicij v podprtih podjetjih
	<p>P1-2.2</p> <p>Vzpostaviti podporni program subvencij, namenjen primarno mikro podjetjem v začetnih fazah razvoja za investicije v opremo in podpreti vsaj 10 podjetij letno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. podprtih podjetij (cilj: ≥ 10) – vrednost sproženih investicij (cilj: $\geq 3 \times$ občinski vložek) – povečanje produktivnosti v podjetjih (%) – nova delovna mesta (št.)
<p>Spodbujanje inovativnosti in raziskovalno-razvojne dejavnosti.</p>	<p>P1-3.1</p> <p>Sofinancirati pripravo prostorskih aktov, ki so potrebni za razvoj inovativnih in visoko tehnoloških podjetij v nastajajočih ali obstoječih poslovnih conah. Financirati vsaj 5 podjetij v izbranem obdobju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. sprejetih prostorskih aktov – št. inovativnih podjetij, ki pridobijo ustrezno infrastrukturo – delež uspešno izvedenih projektov (%)

Izboljšanje podpornega okolja za podjetja.	P1-4.1 Letno nameniti proračunska sredstva za promocijo razpoložljivih podjetniških produktov občine in države ter povečanje prepoznavnosti podpornih programov.	<ul style="list-style-type: none">– št. izvedenih promocijskih aktivnosti– št. doseženih podjetij (cilj: ≥ 100 letno)– rast uporabe podpornih programov (%)
	P1-4.2 Letno zagotoviti proračunska sredstva za profesionalni kader podjetniškega inkubatorja ter koordiniranje ukrepov občine, z namenom povečanja kakovosti in obsega podpornih storitev.	<ul style="list-style-type: none">– zagotovljen kader (DA/NE)– št. izvedenih programov– povečanje števila uporabnikov inkubatorja/coworkinga
	P1-4.3 Nadgraditi delovanje coworking prostora z dodatnim enkratnim vložkom, z namenom povečanja uporabe prostora med mladimi podjetniki. Razširitev delovanja coworking prostora z razvojno-podpornim programom v stilu inkubatorja v svoji režiji ali že obstoječimi podpornimi sistemi.	<ul style="list-style-type: none">– zasedenost prostora (cilj: ≥ 60–80 %)– št. novih partnerstev z drugimi podpornimi sistemi– št. novih programov ali storitev za podjetja– rast števila uporabnikov (%)– zadovoljstvo uporabnikov (anketa)

10. 1. 2 Ukrepi

Tabela 12: Ukrepi prioritete 1

	UKREP	ZAHTEVNOST	ODGOVORNOST	VIRFINANCIRANJA	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
P1-1.1	Zagotovitev ustreznih površin v OPN.	Visoka	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-1.2	Ureditev poslovno obrtne cone za potrebe lokalnega gospodarstva.	Visoka	Občina Domžale in zasebni investitorji	Občina Domžale in zasebni investitorji	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-1.3	Vzpostavitev tehnološkega parka z namenom zagotavljanja razvoja visokotehnološkega podjetništva.	Visoka	Občina Domžale in podjetja v občini	Občina Domžale Lokalna podjetja EU sredstva	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-2.1	Sofinanciranje obrestne mere posojil podjetji.	Majhna	Občina Domžale v sodelovanju z bankami	Občina Domžale v sodelovanju z bankami	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-2.2	Subvencije za investicije v nove tehnologije, novo opremo.	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-3.1	Sofinanciranje prostorske dokumentacije v fazi priprave cone oziroma pomoč pri financiranju dodatno potrebne infrastrukture za inovativna podjetja.	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-4.1	Aktivnejša promocija produktov, ki jih ponujata občina in država.	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-4.2	Zagotovitev profesionalnega kadra za podjetniški aktivnosti.	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P1-4.3	Razširitev delovanja podjetniškega inkubatorja s povezovanjem z obstoječimi podpornimi sistemi.	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

10. 1. 3 Namen sklopov aktivnosti

Namen prvega sklopa aktivnosti: Vzpostaviti sodobno, inovativno in konkurenčno poslovno okolje v občini z zagotavljanjem novih gospodarskih površin, razvojem tehnološkega parka ter nadgradnjo podpornih podjetniških prostorov, s čimer se spodbuja rast podjetij, razvoj visokotehnoloških dejavnosti in privabljanje mladih podjetnikov. Raziskave Evropske investicijske banke in drugih institucij kažejo, da javne investicije pogosto spodbudijo dodatne zasebne naložbe. Ko občina vlaga v infrastrukturo, prostorsko urejenost ali podporne inovacijske pogoje, ustvari okolje, ki je za podjetja privlačnejše in manj tvegano. Zato je utemeljeno pričakovati, da bo ukrep pozitivno vplival na zasebne investicije.

Raziskave: Measuring the macroeconomic responses to public investment in innovation: evidence from OECD countries (2024), študija Invest One -- Get Two Extra, Complementarities between local public and private investment in EU regions

P1-1.1 OPN - Občina do konca leta 2029 sprejme posodobljen Občinski prostorski načrt (OPN), s katerim zagotovi zadostne in dolgoročno stabilne površine za gospodarsko dejavnost – najmanj 10 hektarjev novih ali prenovljenih gospodarskih površin na območjih, kjer so infrastrukturni pogoji najbolj primerni.

P1-1.2 Obrtne cone – Plan je do leta 2036 pridobiti vsaj 10 hektarjev uporabnih gospodarskih površin z odpravo ključnih prostorskih, infrastrukturnih in lastniških omejitev, ki trenutno zavirajo razvoj izbranih poslovnih con. Sama vrednost investicije lahko precej niha, odvisno od izbire zemljišč za ureditev in postopkov, potrebnih za usposobitev nepremičnin. Cene so tudi odvisne od velikosti posamezne cone ter za kakšno industrijo se jih pripravlja. Pri načrtovanju bo posebno pozornost namenjena lokacijam, ki imajo že obstoječo ali lahko izboljšano prometno in komunalno infrastrukturo, da bo razvoj gospodarstva potekal učinkovito in okolju prijazno. V ospredju so cone Škerjančevo zahod, Ihan II ter Zaboršt I in Zaboršt II. Ureditev vključuje izboljšanje cestne, energetske, vodovodne, kanalizacijske in digitalne infrastrukture, kar ustvarja pogoje za pospešen gospodarski razvoj in večjo konkurenčnost lokalnega gospodarstva.

Poleg navedenih razvojnih usmeritev je treba upoštevati tudi dolgoročne potrebe po dodatnih gospodarskih površinah. Analiza kaže, da trenutne površine, opredeljene v Občinskem prostorskem načrtu (OPN), ne zadoščajo za potrebe izbrane ciljne variante rasti in visokotehnološkega razvoja. Obstoječi prostorski okviri omejujejo potencial lokalnih podjetij in privabljanje investicij z visoko dodano vrednostjo. Ocenjuje se, da bo v občini Domžale do leta 2036 primanjkljaj tovrstnih površin znašal približno 40 hektarjev. Ta ocena temelji na projekcijah rasti prebivalstva, povečanju števila delovnih mest ter strukturi gospodarstva, ki določa prostorske potrebe posameznih dejavnosti. Del tega primanjkljaja bi bilo mogoče ublažiti z intenzivnejšim komunalnim opremljanjem in optimizacijo izrabe obstoječih poslovnih con, kar predstavlja stroškovno učinkovitejši pristop. Kljub temu pa ostaja potreba po načrtovanju novih gospodarskih površin v ocenjenem obsegu med 20 in 30 hektarji. Za natančnejšo opredelitev potreb in faznosti razvoja se priporoča izdelava podrobnejše strokovne analize gospodarskih površin.

P1-1.3 Tehnološki park- Vzpostavitev tehnološkega parka bo potekala v dveh korakih in sicer:

Korak 1: Pripraviti idejno zasnovo za vzpostavitev tehnološkega parka, usmerjenega v področja kemije, farmacije, sanitetnih materialov in papirne industrije, ki bo opredelila razvojni model, prostorske potrebe, tehnološko infrastrukturo ter partnerstva z vodilnimi podjetji v občini.

Korak 2: Izvesti tehnološki park v obsegu, kot je določen v idejni zasnovi, vključno z vzpostavitvijo potrebne infrastrukture, programske podpore in partnerstev za delovanje parka.

Vzpostavitev tehnološkega parka je pomemben razvojni projekt občine, namenjen spodbujanju visokotehnološkega podjetništva, raziskav in inovacij. Park bo zagotovil infrastrukturne, tehnološke in razvojne pogoje za podjetja z visoko dodano vrednostjo ter prispeval k ustvarjanju inovacijskega središča, ki bo dolgoročno dvigovalo konkurenčnost občine.

Namen drugega sklopa aktivnosti: Vzpostaviti celovit, finančno in infrastrukturno podprt sistem spodbud za razvoj podjetništva, ki podjetjem vseh velikosti — od mikro podjetij v začetni fazi do inovativnih podjetij v poslovnih conah — omogoča dostopnejše financiranje, hitrejša investicije ter boljše prostorske in infrastrukturne pogoje za rast.

P1-2.1 Sofinanciranje obrestne mere posojil podjetji - Sofinanciranje obrestnih mer omogoča podjetjem lažji dostop do finančnih virov za investicije, širitev in modernizacijo. S tem ukrepom občina letno zagotavlja proračunska sredstva, s čimer se znižujejo stroški financiranja podjetij ter povečuje njihova investicijska sposobnost. Ukrep je posebej pomemben v obdobjih višjih obrestnih mer, saj podjetjem omogoča dolgoročno stabilnost, lažje planiranje in pospešen razvoj. Podprta posojila sprožajo nove investicije, ohranjajo konkurenčnost podjetij in prispevajo k trajnostni gospodarski rasti. Občina ta produkt že ponuja, vendar se postavlja vprašanje, zakaj je njegova uporaba tako nizka. K večji izkoriščenosti bi lahko prispevala okrepljena promocija med podjetji, poenostavitev postopkov oddaje vlog ter prilagoditev modela regresiranja obrestne mere tako, da bi subvencija zajela tudi del ali cel EURIBOR. S tem bi se občinski posojilni produkt dodatno približal potrebam podjetij in postal bistveno bolj privlačen.

P1-2.2 Subvencije za investicije v nove tehnologije, novo opremo – Cilj subvencij za investicije v tehnologije in opremo je spodbujanje tehnološke modernizacije mikro in malih podjetij ter povečanje njihove produktivnosti, učinkovitosti in konkurenčnosti ter ustvarjanje pogojev za nadaljnjo rast.

V okviru proračunskega načrtovanja se vsako leto zagotavljajo namenska sredstva za podporo nakupu opreme, digitalnih rešitev in proizvodnih tehnologij, ki podjetjem omogočajo pospešen razvoj. Ukrep ustvarja neposredne gospodarske učinke, kot so povečanje dodane vrednosti, izboljšanje delovnih pogojev ter hitrejši prehod podjetij v višje razvojne faze.

Razpoložljiva sredstva omogočajo letno podporo več upravičencem v obliki delnega sofinanciranja investicij, skladno z razpisnimi pogoji in proračunskimi zmožnostmi.

Takšne subvencije so posebej smiselne, ker mikro in mala podjetja pogosto nimajo dostopa do ugodnih virov financiranja ali pa so zaradi omejenih kapacitet bolj zadržana pri tehnoloških investicijah, čeprav so prav te investicije pogosto ključne za preživetje in rast. Podpora občine zmanjšuje tveganje, hitreje sproži investicijske cikle ter podjetjem omogoča, da ostanejo konkurenčna v okolju, kjer se tehnologije izjemno hitro razvijajo.

Subvencije za tehnološke investicije ne krepijo le podjetja, ki je prejemnik, temveč tudi povečujejo odpornost lokalnega gospodarstva in njegovo konkurenčnost v širšem regionalnem prostoru.

Namen tretjega sklopa aktivnosti: S sofinanciranjem prostorske dokumentacije in dodatne infrastrukture občina pospešuje razvoj poslovnih con in ustvarja pogoje za umestitev inovativnih podjetij ter visokotehnoloških dejavnosti. Ukrep podpira pripravo OPPN, projektne dokumentacije in infrastrukturne ureditve, ki omogočajo hitrejšo realizacijo investicij visoko tehnoloških in inovativnih podjetij. Cilj je zmanjšati prostorske ovire, izboljšati razpoložljivost kakovostnih površin za podjetja ter povečati privlačnost občine kot lokacije za sodobne investicije.

P1-3.1 Sofinanciranje prostorske dokumentacije za visokotehnološka podjetja - Cilj ukrepa je pospešiti prostorsko in infrastrukturno pripravo območij ter izgradnjo ključne dodatne infrastrukture, kjer se lahko razvijajo inovativna in visokotehnološka podjetja, ki ustvarjajo delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Ukrej zmanjšuje eno največjih ovir za razvoj inovativnega gospodarstva – časovno in finančno zahtevno pripravo prostora. Brez ustrežno pripravljenih zemljišč in infrastrukturno podprtih lokacij, občina težko privabi podjetja, ki zahtevajo natančno umeščanje v prostor, visoke standarde komunalne opreme, digitalne povezanosti ter energetske zanesljivosti. Cilj ukrepa je neposredno spodbuditi prihod in umeščanje inovativnih ter visoko tehnoloških podjetij v obstoječe ali nastajajoče poslovne cone v občini z odpravo ključnih vstopnih ovir, ki podjetjem otežujejo odločitev za investicijo. Ukrej je namenjen posameznim podjetjem in ne splošni pripravi gospodarskih površin, ki je že naslovljena v drugih ukrepih strategije.

Občina bo ciljno sofinancirala pripravo prostorske in tehnične dokumentacije, ki je potrebna za realizacijo konkretnih investicij visokotehnoloških podjetij. To lahko vključuje sofinanciranje idejnih zasnov, projektov za izvedbo (PZI), strokovnih podlag za umeščanje objektov v prostor ter delno financiranje dodatne infrastrukture, ki je nujna zaradi specifičnih tehnoloških zahtev podjetij (npr. povečane energetske potrebe, posebni priključki, digitalna infrastruktura). Ukrej je zasnovan kot investitorju prijazna razvojna spodbuda, ki podjetjem bistveno zniža začetne stroške in skrajša čas od investicijske odločitve do začetka gradnje oziroma vzpostavitve proizvodnih ali razvojnih zmogljivosti. Poleg sofinanciranja dokumentacije lahko ukrej vključuje tudi dodatne lokalne olajšave, kot so znižanje ali delna oprostitev komunalnega prispevka za projekte z visoko dodano vrednostjo in jasno opredeljenimi razvojnimi učinki za občino.

V izbranem obdobju je predvideno sofinanciranje več visokotehnoloških podjetij v okviru namenskih proračunskih sredstev. Ukrej bo usmerjen v podjetja, ki ustvarjajo delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, razvijajo inovativne proizvode ali tehnologije ter dolgoročno prispevajo k razvoju lokalnega znanja, inovacijskega okolja in gospodarske strukture občine. S tem pristopom občina aktivno nastopa kot prostor za razvoj visokotehnoloških dejavnosti, izboljšuje svojo konkurenčnost pri privabljanju investitorjev, zmanjšuje dnevne migracije visoko izobraženih prebivalcev ter krepi lokalno gospodarsko dinamiko na podlagi znanja in inovacij. Občina ima namreč visok delež prebivalcev z višjo ali visoko izobrazbo, vendar je v občini premalo delovnih mest, ki zahtevajo takšno izobrazbo. Posledica so dnevne migracije visoko izobraženih Domžalčanov v Ljubljano in druge občine, kar zmanjšuje lokalno gospodarsko dinamiko in povečuje prometno obremenjenost.

Namen četrtega sklopa aktivnosti: Vzpostaviti učinkovit, odziven in strokovno podprt podjetniški ekosistem, ki s hitrejšimi postopki, močnejšo promocijo podpornih programov ter profesionalno okrepljenim in povezanim podjetniškim inkubatorjem bistveno izboljšuje pogoje za zagon, rast in razvoj podjetij v občini.

P1-4.2 Aktivnejša promocija produktov – Cilj aktivnosti je vzpostaviti sistematičen in pregleden sistem obveščanja za podjetja preko vzpostavitve spletne platforme oziroma osrednjega digitalnega mesta, kjer bodo zbrane vse ključne javne informacije o občinskih in državnih podpornih ukrepih, razpisih, spodbudah, dogodkih in razvojnih priložnostih. Platforma bo podjetjem omogočala hiter in enostaven dostop do aktualnih informacij ter boljšo orientacijo v naboru razpoložljivih produktov. Poseben poudarek bo namenjen sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico (OZS) in drugimi podjetniškimi podpornimi organizacijami, kar bo zagotovilo večji doseg, večjo relevantnost vsebin ter

boljše prilagajanje informacij dejanskim potrebam podjetij. Sodelovanje z OZS omogoča tudi neposreden stik z različnimi ciljnimi skupinami podjetij ter učinkovitejše posredovanje informacij prek že vzpostavljenih komunikacijskih kanalov.

Poleg digitalnega obveščanja bi aktivnost vključevala tudi bolj aktivno promocijo obstoječih produktov občine in države, z namenom povečanja njihove prepoznavnosti in uporabe. To vključuje organizacijo predstavitvenih dogodkov, na primer v okviru OZS, podjetniškega kluba ali drugih mrež, kjer se podjetjem na razumljiv in praktičen način predstavijo razpoložljivi ukrepi, pogoji za vključitev ter primeri dobrih praks. Tako, se lahko dobi tudi povratno informacijo zainteresiranih subjektov.

S takšnim pristopom občina maksimizira učinke že obstoječih ukrepov, izboljšuje informiranost podjetij, spodbuja večjo vključenost v razpise in programe ter krepi podporno okolje za razvoj podjetništva. Aktivnost prispeva k večji učinkovitosti javnih sredstev, hitrejšemu prenosu informacij in bolj usklajenemu razvoju lokalnega gospodarstva.

P1-4.3 Zagotovitev profesionalnega kadra za podjetniške aktivnosti - Cilj aktivnosti je zagotoviti stabilno in profesionalno kadrovsko podporo delovanju podjetniškega inkubatorja ter učinkovitejšo koordinacijo podpornih ukrepov občine na področju podjetništva. Z zagotovitvijo letnih proračunskih sredstev se omogoča zaposlitev ali angažiranje strokovnega kadra, ki skrbi za izvajanje programov inkubatorja, podporo podjetnikom ter povezovanje različnih občinskih in zunanjih podpornih instrumentov.

Profesionalni kader ima ključno vlogo pri zagotavljanju kakovostnih podpornih storitev, kot so mentorstvo, svetovanje, pomoč pri razvoju poslovnih idej, usmerjanje podjetnikov do ustreznih razpisov in virov financiranja ter povezovanje z drugimi podjetniškimi, inovacijskimi in razvojnimi institucijami. Hkrati omogoča boljše vsebinsko načrtovanje in izvajanje programov občine in podpornih sistemov s tem pa večjo odzivnost na potrebe uporabnikov.

Ukrep prispeva k povečanju kakovosti in obsega podpornih storitev, večji izkoriščenosti inkubatorskih in coworking prostorov ter večjemu številu podjetnikov in podjetniških ekip, ki uporabljajo podporno okolje občine. Z boljšo koordinacijo ukrepov se izboljšuje tudi preglednost podpornega sistema, zmanjšuje podvajanje aktivnosti ter povečuje učinkovitost porabe javnih sredstev.

S tem občina krepi podjetniško podporno okolje, izboljšuje pogoje za nastajanje in rast podjetij ter ustvarja stabilno institucionalno podporo za dolgoročni razvoj podjetništva in inovacij v lokalnem okolju.

P1-4.3 Razširitev delovanja coworking prostora na raven inkubatorja – Občina že ima coworking prostor v sodelovanju z obrtno zbornico. Iz analize je ugotovljeno, da je problem predvsem trženje teh prostorov in privabljanje uporabnikov. Namen je povečati zasedenost in prostorske kapacitete coworking prostora. Po potrebi razširiti ali preoblikovati njegove funkcionalnosti, ter dodati vsebine, da bo bolj privlačen za mlade podjetnike in inovativne projekte. Investicija bo omogočila posodobitev infrastrukture, digitalne opreme in skupnih prostorov, s čimer bo coworking postal stičišče mladih podjetnikov, samostojnih ustvarjalcev in start-upov. Prostor bo prispeval k razvoju podjetniške skupnosti in omogočil boljši prehod podjetij v inkubacijske in tehnološke programe.

10. 2 Prioriteta 2 Digitalno in zeleno

10. 2. 1 Cilji aktivnosti

Tabela 13: Cilji prioritete 2

CILJ	Cilj Aktivnosti	Merjenje
<p>Spodbuditi digitalizacijo poslovanja in javnih storitev</p>	<p>P2-1.1</p> <p>V okviru letnega proračunskega načrtovanja se predvideva podpora najmanj desetim projektom, ki prispevajo k energetske učinkovitosti, zmanjšanju okoljskih obremenitev ter prehodu v bolj trajnostne proizvodne procese, ob kombiniranju proračunskih in drugih razpoložljivih finančnih virov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. sofinanciranih projektov (cilj: ≥ 10) – % zmanjšanje porabe energije pri podjetjih – % zmanjšanje odpadnega materiala – zmanjšanje CO₂ (tone ali %) – zadovoljstvo podjetij (anketa)
	<p>P2-1.2</p> <p>Sredstva za spodbujanje digitalizacije in izobraževanj v mikro in malih podjetjih se načrtujejo v okviru letnega proračuna, ob podpori najmanj dvajsetim projektom, skladno s proračunskimi zmožnostmi in razpisnimi pogoji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. sofinanciranih projektov (cilj: ≥ 20) – število uvedenih digitalnih rešitev (ERP, CRM, avtomatizacija, spletne platforme ...) – izboljšanje učinkovitosti (prihranek ur/mesec)
	<p>P2-1.3</p> <p>Do konca leta 2028 se načrtuje izvedba digitalne posodobitve občinske uprave z uvedbo elektronskega podpisovanja ter digitalizacijo izbranih upravnih postopkov, z namenom skrajšanja časa obdelave vlog in povečanja dostopnosti storitev za uporabnike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. digitaliziranih postopkov (cilj: 2–4) – skrajšanje časa obdelave vlog (%) – skrajšanje časa internega potrjevanja (zaradi e-podpisa) – delež elektronsko oddanih vlog (%) – zadovoljstvo uporabnikov (anketa) – zmanjšanje stroškov papirja in arhiva

<p>Podpirati uvajanje krožnih praks v gospodarstvu</p>	<p>P2-2.1</p> <p>Do konca leta se načrtuje pregled obstoječih občinskih razpisov ter vključitev krožnih meril v najmanj pet ključnih dokumentov, pri čemer se aktivnosti izvajajo v okviru zagotovljenih proračunskih sredstev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – število pregledanih razpisov – št. posodobljenih razpisnih dokumentov (cilj: ≥5) – vpeljava konkretnih krožnih meril (npr. zahteve po recikliranih materialih, možnost popravila, daljša življenjska doba) – ocena skladnosti z načeli krožnega gospodarstva
	<p>P2-2.2</p> <p>V tekočem letu se predvideva izvedba najmanj dveh ozaveščevalnih aktivnosti s področja ponovne uporabe in recikliranja ter vzpostavitve sistema priznanja »Krožno podjetje«, namenjenega spodbujanju trajnostnih poslovnih praks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – št. izvedenih ozaveščevalnih aktivnosti (cilj: ≥2) – št. podjetij, doseženih z obveščanjem – izvedba in promocija priznanja »Krožno podjetje« – št. prijavljenih podjetij na razpis za priznanje – podeljeno priznanje vsaj enemu podjetju – medijska izpostavljenost / objave o nagrajencih
	<p>P2-2.3</p> <p>Letno se načrtuje izvedba najmanj enega izobraževanja o novih tehnologijah z manjšim vplivom na okolje, v sodelovanju z OOZ ali drugimi partnerji, ter priprava vsaj ene objave dobrih praks v občinskih glasilih, pri čemer se aktivnosti izvajajo v okviru zagotovljenih proračunskih sredstev.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izvedba izobraževanja (cilj: ≥1/letno) – št. udeležencev na izobraževanju – št. partnerstev (npr. sodelovanje z OOZ) – objava vsaj ene dobre prakse v glasilu ali na spletni strani
<p>Zmanjševati ogljični odtis podjetij in spodbujati trajnostne tehnologije.</p>	<p>P1-3.1</p> <p>Do konca leta 2030 vzpostaviti pet e-polnilnic in dve sončni elektrarni v poslovnih conah preko javno-zasebnega partnerstva. S tem zagotoviti energetske učinkovitosti in podnebno nevtralno infrastrukturo v poslovnih conah.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – vsaj 5 e-polnilnic v starih in novih poslovnih conah – vsaj 2 skupni projekti sončnih elektrarn v sodelovanju z zasebniki
	<p>P1-3.2</p> <p>Vsako leto izvesti razpis za zelene rešitve, ki so slabše podprte preko Eko sklada, sofinancirati najmanj 10 projektov v podjetjih, usmerjenih v tehnologije, ki izboljšujejo rabo vode in energije, zmanjšujejo toplotne izgube ter omogočajo ponovno uporabo odpadnih tokov v proizvodnih procesih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – najmanj 10 sofinanciranih projektov letno, – spremljanje ocenjenih okoljskih prihrankov na projekt (npr. kWh, m³ vode, zmanjšanje emisij), – merjenje deleža uspešno zaključenih projektov (cilj: ≥ 90 %)

10. 2. 2 Ukrepi

Tabela 14: Ukrepi prioritete 2

	UKREP	ZAHTEVNOST	ODGOVORNOST	VIRFINANCIRANJA	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
P2-1.1	Subvencije za investicije v nove, bolj varčne tehnologije in tehnološke rešitve, ki povečujejo energetske učinkovitost.	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-1.2	Subvencije za digitalizacijo poslovanja.	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-1.3	Digitalizirati določene postopke občinske uprave	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-2.1	Vključevanje krožnih meril v javna naročila	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-2.2	Spodbujanje ponovne uporabe in recikliranja	Majhna	Občina Domžale v sodelovanju z bankami	Občina Domžale v sodelovanju z bankami		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-2.3	Organizacija izobraževanj in ozaveščanje o novih tehnologijah	Srednja	Občina Domžale v sodelovanju z OZ	Občina Domžale v sodelovanju z OZ		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-3.1	Vzpostavitev sončnih elektrarn in e-polnilnic v poslovnih conah v sklopu javno zasebnega partnerstva	Srednja	Občina Domžale v sodelovanju z zasebnimi investitorji	Občina Domžale Zasebni investitor EU sredstva		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P2-3.2	Razpis za zelene rešitve s poudarkom na rešitvah ki niso podprte preko eko sklada	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale EU sredstva		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

10. 2. 3 Namen sklopov aktivnosti

Namen prvega sklopa aktivnosti – Digitalizacija: Spodbuditi digitalno preobrazbo gospodarstva in javnih storitev ter hkrati pospešiti prehod v nizkoogljično in krožno gospodarstvo. Digitalizacija predstavlja ključen dejavnik za povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in odpornosti podjetij, še posebej mikro in malih podjetij, ki pogosto razpolagajo z omejenimi viri za tehnološke naložbe. Hkrati digitalna preobrazba javne uprave prispeva k večji učinkovitosti, preglednosti in dostopnosti storitev za občane in podjetja. Povezovanje digitalizacije z okoljskimi cilji omogoča sočasno zmanjševanje rabe virov, stroškov poslovanja in negativnih vplivov na okolje.

P2-1.1 Energetsko učinkovite in okolju prijazne tehnologije v podjetjih

Občina bo vsako leto sofinancirala najmanj 10 projektov podjetij, ki uvajajo energetsko učinkovite tehnologije za zmanjševanje porabe energije, količine odpadnega materiala in izpustov toplogrednih plinov. Z zagotavljanjem namenskih proračunskih sredstev se podjetjem omogoča lažje uvajanje tehnoloških izboljšav, ki imajo neposreden pozitiven vpliv na stroške poslovanja in okolje. Ukrep prispeva k zmanjševanju okoljskega odtisa lokalnega gospodarstva ter spodbuja prehod v bolj trajnostne proizvodne in poslovne modele.

P2-1.2 Digitalizacija mikro in malih podjetij

Z namenom povečanja konkurenčnosti in učinkovitosti mikro in malih podjetij bo občina letno podprla najmanj 20 projektov digitalizacije, ki vključujejo uvajanje sodobnih digitalnih rešitev, kot so sistemi ERP, CRM, avtomatizacija poslovnih procesov in spletne platforme. Ukrep bo podjetjem omogočil prihranke časa, boljšo organizacijo dela ter večjo prilagodljivost tržnim razmeram, hkrati pa bo prispeval k pospešeni digitalni preobrazbi lokalnega gospodarstva. Pomoč je usmerjena na mikro in mala podjetja, saj le ta težje kandidirajo na državnih razpisih.

P2-1.3 Digitalna posodobitev občinske uprave

Do konca leta 2028 bo izvedena digitalna posodobitev občinske uprave, ki bo vključevala uvedbo elektronskega podpisovanja in digitalizacijo vsaj dveh do štirih upravnih postopkov. Digitalizacija postopkov bo skrajšala čas obdelave vlog, zmanjšala administrativna bremena ter povečala dostopnost in kakovost storitev za občane in podjetja. Ukrep bo prispeval tudi k zmanjšanju porabe papirja in stroškov arhiviranja ter k večji preglednosti delovanja občinske uprave.

Namen drugega sklopa aktivnosti – Krožne prakse v gospodarstvu: Spodbujanje krožnih praks, energetsko učinkovitih tehnologij in trajnostnih rešitev ustvarja pogoje za dolgoročen, trajnostno naravnani gospodarski razvoj ter prispeva k doseganju nacionalnih in evropskih podnebnih ciljev. Raziskave Evropske komisije in OECD kažejo, da ciljno usmerjene javne spodbude na področju zelenega prehoda pomembno pospešujejo uvajanje inovacij v podjetjih ter povečujejo dodano vrednost in odpornost lokalnih gospodarstev.

P2-2.1 Vključevanje krožnih meril v občinske razpise

Občina bo do konca proračunskega leta sistematično pregledala obstoječe občinske razpisne dokumentacije ter jih posodobila tako, da bodo v vsaj pet ključnih razpisov vključena krožna merila. Ta bodo med drugim zajemala zahteve po uporabi recikliranih ali ponovno uporabnih materialov, možnosti popravljivosti izdelkov, višje standarde trajnosti ter zmanjšan okoljski odtis skozi celoten življenjski cikel izdelkov ali storitev.

S takšnim pristopom občina prevzema aktivno vlogo in postane zgled trajnostnega ravnanja v lokalnem okolju, hkrati pa s svojimi naročniškimi praksami spodbuja spremembe pri dobaviteljih in izvajalcih. Aktivnost je časovno omejena na eno proračunsko leto, za njeno izvedbo pa so zagotovljena proračunska sredstva, namenjena strokovnemu pregledu obstoječih razpisov ter pripravi ustreznih posodobitev in uskladitev z načeli krožnega gospodarstva.

P2-2.2 Ozaveščanje in priznanje »Krožno podjetje«

Cilj aktivnosti je informirati podjetja o možnostih recikliranja, ponovne uporabe materialov ter uvajanja krožnih poslovnih modelov, hkrati pa vključiti tudi motivacijski element v obliki vzpostavitve priznanja »Krožno podjetje«. Občina bo letno izvedla najmanj dve aktivnosti ozaveščanja, s katerimi bo podjetjem predstavila konkretne možnosti za uvajanje krožnih praks v poslovanje.

Priznanje »Krožno podjetje« bo podeljeno vsaj enemu podjetju letno in bo namenjeno dvigu prepoznavnosti dobrih praks, spodbujanju njihovega posnemanja ter krepitvi splošnega zavedanja o pomenu krožnega gospodarstva v lokalnem okolju. Aktivnost vključuje merljive elemente, kot so število podjetij, ki prejmejo informacije, število prijav na priznanje ter stopnja medijske in lokalne prepoznavnosti nagrajencev.

Za izvedbo ozaveščevalnih aktivnosti, pripravo kampanje, organizacijo podelitve priznanja ter osnovno promocijo so zagotovljena proračunska sredstva, ki omogočajo učinkovito izvajanje aktivnosti in doseganje zastavljenih ciljev.

P2-2.3 Izobraževanje in promocija dobrih praks

Cilj aktivnosti je aktivno izobraževati lokalna podjetja o novih tehnologijah in rešitvah, ki zmanjšujejo vpliv na okolje, kot so energetske učinkovite tehnologije, napredne rešitve za zmanjševanje odpadkov ter digitalna orodja za optimizacijo rabe virov. Izobraževanja bodo praviloma potekala v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico (OOZ) ali drugimi relevantnimi partnerji, kar bo zagotovilo večji doseg, strokovno relevantnost vsebin in povezovanje podjetij.

Poleg izvedbe najmanj enega izobraževalnega dogodka letno je cilj tudi sistematična promocija dobrih praks, na primer z objavami v občinskih glasilih ali na spletni strani občine. S tem se krepí širša ozaveščenost o pomenu trajnostnih tehnologij ter spodbuja prenos znanja in posnemanje uspešnih rešitev v lokalnem okolju.

Za organizacijo izobraževanj, vključitev predavateljev ter komunikacijsko in promocijsko podporo so zagotovljena proračunska sredstva, ki omogočajo kakovostno izvedbo aktivnosti in doseganje zastavljenih ciljev.

P2-3.1 Trajnostna energetska in mobilnostna infrastruktura v poslovnih conah

Cilj ukrepa je vzpostaviti celovito infrastrukturno in energetske podporo v poslovnih conah z dvostopenjskim pristopom, ki vključuje (1) vzpostavitev dveh sončnih elektrarn ter (2) namestitev najmanj petih e-polnilnic za električna vozila. Ukrep bo izveden v obliki javno-zasebnega partnerstva (JZP), pri čemer je predvidena izvedba investicije v okviru dogovorjenega partnerskega modela. Namen je izboljšati pogoje za gospodarsko dejavnost, okrepiti trajnostni razvoj poslovnih con ter spodbuditi prehod na čistejše vire energije in zeleno mobilnost.

V okviru prve faze bosta vzpostavljeni najmanj dve sončni elektrarni, nameščeni na ustreznih strehah ali zemljiščih v območju poslovnih con. Proizvedena električna energija bo namenjena delno lastni rabi podjetij v conah, delno pa priklopu v elektroenergetsko omrežje ali prodaji, skladno z izbranim poslovnim modelom. Takšen pristop prispeva k znižanju stroškov energije za podjetja, večji energetske neodvisnosti ter zmanjševanju izpostavljenosti cenovnim nihanjem na energetskih trgih. Možen je tudi skupnostni ali kolektivni model samooskrbe, pri katerem imajo podjetja možnost vključitve kot uporabniki ali soodjemalci proizvedene energije, z jasno določenimi pravili upravljanja, merjenja porabe in delitve koristi.

Druga faza ukrepa vključuje vzpostavitev najmanj petih e-polnilnic za električna vozila v poslovnih conah. Polnilna infrastruktura bo namenjena zaposlenim, obiskovalcem, dobaviteljem in podjetjem ter bo pomembno prispevala k razvoju sodobne in trajnostne mobilnosti. Prisotnost e-polnilnic povečuje privlačnost poslovnih con za podjetja, ki v svojem poslovanju poudarjajo trajnost, okoljsko odgovornost in sodobne oblike mobilnosti.

Javno-zasebno partnerstvo omogoča delitev investicijskih in obratovalnih tveganj ter zagotavlja večjo izvedljivost in učinkovitost projekta. Možni modeli sodelovanja vključujejo sofinanciranje investicije, delitev vložkov po modelu 50/50 ali dolgoročni najem zemljišč v zameno za vzpostavitev in upravljanje infrastrukture. Občina bo v okviru projekta zagotovila ustrezne prostorske in organizacijske pogoje, identificirala zasebne partnerje ter pripravila finančni in pogodbeni model, ki bo podjetjem v poslovnih conah omogočal neposredne koristi iz naslova proizvedene energije in dostopa do polnilne infrastrukture.

Ukrep je skladen s cilji zelene preobrazbe in prispeva k zmanjševanju ogljičnega odtisa poslovnih con, spodbujanju uporabe obnovljivih virov energije ter razvoju mobilnosti brez neposrednih emisij. Hkrati ima pomembne gospodarske učinke, saj izboljšuje konkurenčnost poslovnega okolja, povečuje privlačnost con za nova podjetja, podpira širitev obstoječih dejavnosti ter krepi trajnostni in sodobni razvoj lokalnega gospodarstva.

P2-3.2 Letni razpis za zelene tehnološke rešitve in spodbude za podjetja

Občina bo vsako leto izvedla razpis za sofinanciranje zelenih tehnoloških rešitev v podjetjih, ki niso ali so slabše podprte v okviru obstoječih državnih programov, kot je Eko sklad. Namen razpisa je ciljno podpreti manjše, a tehnološko učinkovite ukrepe, ki lahko prinesejo pomembne okoljske in ekonomske učinke ter zmanjšujejo rabo virov in obremenitev okolja.

Razpis bo usmerjen v podporo projektom, kot so zajem in uporaba deževnice, rekuperacija toplote, vgradnja ventilatorjev z diferencialnim termostatom, uporaba vakuumskih kolektorjev za tehnološko vodo, filtriranje in ponovna uporaba odpadnega zraka iz proizvodnih procesov ter druge primerljive rešitve, ki izboljšujejo energetske in snovno učinkovitost podjetij. Poseben poudarek bo namenjen zelenim inovacijam, pri katerih razmeroma majhni investicijski posegi prinašajo velike dolgoročne prihranke ter merljivo zmanjšujejo okoljski odtis podjetij.

Letno bo sofinanciranih najmanj deset projektov podjetij, pri čemer se sredstva zagotavljajo v okviru razpisanih proračunskih sredstev. V okviru izvajanja ukrepa se bodo spremljali tudi ocenjeni okoljski prihranki posameznih projektov, kot so zmanjšanje porabe energije, vode ali emisij, ter delež uspešno zaključenih projektov.

Dodatno bo občina preučila in po potrebi uvedla možnost znižanega komunalnega prispevka za podjetja, ki uvajajo zelene energetske in okoljsko učinkovite rešitve. S tem se podjetjem zagotavlja dodatna finančna spodbuda za trajnostne investicije ter krepi motivacija za dolgoročen prehod v okolju prijaznejše poslovanje.

Ukrep prispeva k spodbujanju trajnostnih tehnologij, večji inovativnosti podjetij ter sistematičnemu zmanjševanju ogljičnega in okoljskega odtisa lokalnega gospodarstva.

10.3 Prioriteta 3 Kadri prihodnosti

10.3.1 Cilji aktivnosti

Tabela 15: Cilji prioritete 3

CILJ	Cilj Aktivnosti	Merjenje
Povezovanje izobraževalnih ustanov z lokalnim gospodarstvom.	P3-1.1 Do konca leta vzpostaviti strukturirano sodelovanje med podjetji, Centrom za mlade (CZM), OOO Domžale ter šolami oziroma fakultetami z namenom lažje izmenjave informacij o potrebah podjetij in razpoložljivih kadrih. Za izvedbo aktivnosti se zagotovijo proračunska sredstva za pripravo seznama študentov in dijakov po področjih šolanja, izvedbo poziva podjetjem glede kadrovskega potreb ter vzpostavitev komunikacijskega kanala med podjetji.	– vzpostavljen in ažuriran seznam študentov/dijakov po področjih (brez osebnih podatkov) – št. podjetij, ki oddajo povpraševanje (cilj: ≥10) – št. posredovanih povpraševanj študentom s strani KŠ – izveden 1 poziv podjetjem (objave, mailing, predstavitev) – št. vzpostavljenih povezav podjetje–študent/dijak
	P3-1.2 V letu 2026 zagotoviti sofinanciranje 35 štipendij za študente in dijake deficitarnih poklicev, z jasnimi merili za izbor, spremljanjem uspešnosti ter transparentno dodelitvijo sredstev. Cilj ukrepa je povečati razpoložljivost kadrov, ki jih lokalno gospodarstvo najbolj potrebuje.	– št. podeljenih štipendij (cilj: 35) – spremljanje študijskega uspeha prejemnikov – št. deficitarnih področij, ki jih pokrivajo štipendisti – št. prejemnikov, ki se po koncu šolanja zaposlijo lokalno (dolgoročni kazalnik) – izveden razpis (št. prijav, pregled postopkov)

<p>Spodbujanje vseživljenjskega učenja in prekvalifikacij.</p>	<p>P3-2.1</p> <p>Letno v sodelovanju z izbranimi podporno-podjetniškimi organizacijami organizirati vsaj dve izobraževanji, namenjeni razvoju splošnih in strokovnih kompetenc zaposlenih v lokalnih podjetjih, pri čemer se za izvedbo zagotavljajo proračunska sredstva.</p>	<ul style="list-style-type: none">– izvedena najmanj 2 izobraževalna dogodka– skupno število udeležencev (cilj: ≥ 40, lahko po deležu glede na velikost podjetij)– ocena zadovoljstva udeležencev (cilj: $\geq 4/5$)– število različnih kompetenčnih področij, zajetih v programu (cilj: ≥ 2)– število sodelujočih partnerskih institucij (cilj: $\geq 1-2$)– kratka evalvacija kompetenčnega napredka (samooocena pred/po izobraževanju)
<p>Dvig strokovnih kompetenc zaposlenih v Domžalah.</p>	<p>P3-3.1</p> <p>Do konca leta z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi sofinancirati do pet specializiranih izobraževanj za zaposlene v lokalnih podjetjih ter vzpostaviti mehanizem, ki podjetjem omogoča delno povrnitev stroškov za kakovostna in zahtevnejša izobraževanja.</p>	<ul style="list-style-type: none">– število sofinanciranih specializiranih izobraževanj (cilj: do 5)– skupno število podprtih zaposlenih (cilj: ≥ 20, odvisno od vrste izobraževanj)– raznolikost področij izobraževanj (računovodstvo, IT, procesi, proizvodnja ...)– ocena zadovoljstva podjetij in udeležencev– kratka samooocena kompetenc pred/po izobraževanju– delež novih specializiranih znanj, pridobljenih v podjetjih

10. 3. 2 Opis ukrepov

Tabela 16: Ukrepi prioritete 3

	UKREP	ZAHTEVNOST	ODGOVORNOST	VIRFINANCIRANJA	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
P3-1.1	Povezovanje podjetji s študenti in dijaki iz univerz in srednjih šol	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale											
P3-1.2	Vzpostavitev sheme za sofinanciranje štipendij za deficitarne poklice	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale											
P3-2.1	Organizacija izobraževanj v sodelovanju z drugimi podpornimi institucijami v občini	Srednja	Občina Domžale, OZ, Inkubator, Podjetniški klub	Občina Domžale, OZ, Inkubator, Podjetniški klub											
P3-3.1	Spodbude za podjetja, ki nudijo izobraževanja zaposlenim	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale											

10. 3. 3 Namen sklopov aktivnosti

Namen sklopa aktivnosti pod prioriteto 3: Razvoj kadrov in znanj za konkurenčno lokalno gospodarstvo

Namen tretje prioritete je sistematično povezati izobraževalni sistem z lokalnim gospodarstvom ter okrepiti znanja in kompetence prebivalcev, ki so ključni za dolgoročno konkurenčnost občine. Pomanjkanje ustrezno usposobljenega kadra predstavlja eno izmed osrednjih razvojnih ovir lokalnega gospodarstva, zato je potrebno hkrati naslavljati tako začetno izobraževanje mladih kot tudi vseživljenjsko učenje zaposlenih.

Ukrepi v okviru te prioritete so usmerjeni v krepitev sodelovanja med podjetji, izobraževalnimi ustanovami in podpornimi organizacijami, spodbujanje štipendiranja deficitarnih poklicev ter omogočanje stalnega nadgrajevanja znanj zaposlenih. S tem se izboljšuje zaposljivost mladih, povečuje razpoložljivost ustreznih kadrov za podjetja ter krepi prilagodljivost delovne sile na tehnološke in organizacijske spremembe.

P3-1.1 Strukturirano sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi institucijami

Cilj aktivnosti je vzpostaviti strukturiran lokalni sistem povezovanja mladih ter podjetij, ki iščejo nove kadre, v sodelovanju s Centrom za mlade (CZM), Klubom študentov ali drugimi posrednimi organizacijami, Območno obrtno zbornico Domžale ter šolami in fakultetami. Namen ukrepa je izboljšati pretok informacij med lokalnim gospodarstvom in mladimi ter podjetjem olajšati dostop do ustreznih kadrov že v zgodnjih fazah izobraževanja.

V praksi aktivnost vključuje pripravo agregiranega in redno posodobljenega seznama dijakov in študentov po področjih izobraževanja (brez obdelave osebnih podatkov), izvedbo poziva podjetjem za izražanje potreb po delovni sili ter vzpostavitev stalnega komunikacijskega kanala, preko katerega posredna organizacija podjetjem posreduje primerne profile mladih. Takšen pristop omogoča ciljno povezovanje ponudbe in povpraševanja po kadrih ter hitrejše vzpostavljanje stikov med podjetji in potencialnimi zaposlenimi.

Glavna dodana vrednost aktivnosti je vzpostavitev trajnega kanala komunikacije med lokalnim gospodarstvom in mladimi, kar dolgoročno prispeva k večjemu zadržanju kadrov v občini, boljši informiranosti podjetij o razpoložljivih talentih ter lažjemu načrtovanju sezonskih zaposlitev, praks in študentskega dela. Ukrep podjetjem omogoča tudi zgodnje odkrivanje in razvoj talentov, mladim pa večjo preglednost nad zaposlitvenimi možnostmi v lokalnem okolju.

Za izvedbo aktivnosti so zagotovljena proračunska sredstva, namenjena organizaciji procesa, pripravi podatkovnih pregledov, komunikacijskim aktivnostim ter koordinaciji sodelujočih deležnikov.

P3-1.2 Štipendiranje deficitarnih poklicev

Cilj aktivnosti je v enem letu zagotoviti sofinanciranje 35 štipendij za dijake in študente na področjih, kjer lokalno gospodarstvo najbolj primanjkuje ustreznih kadrov. Aktivnost vključuje pripravo in izvedbo javnega razpisa, izbor kandidatov na podlagi vnaprej določenih in transparentnih meril, dodelitev sredstev ter sistematično spremljanje uspešnosti štipendistov v času izobraževanja. Ukrep je zasnovan kot dolgoročna razvojna naložba, katere namen ni zgolj finančna podpora mladim, temveč vzpostavitev

tvornega in trajnega kroga sodelovanja med podjetji, občino in izobraževalnimi institucijami. S štipendijskim sistemom se usmerja izobraževalne poti mladih v smeri dejanskih potreb lokalnega gospodarstva ter ustvarja pogoje za večjo stabilnost kadrov in usklajenost med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela.

Dolgoročni učinki aktivnosti vključujejo povečano zaposljivost mladih iz občine, večjo verjetnost njihovega zaposlovanja v lokalnem okolju po zaključku šolanja, zmanjševanje bega možganov ter krepitev razvoja lokalne ekonomije. S tem štipendijski ukrep predstavlja enega ključnih instrumentov za trajnostni kadrovski razvoj občine.

P3-2.1 Izobraževanja za razvoj splošnih in strokovnih kompetenc

Cilj aktivnosti je izboljšati kompetence zaposlenih v podjetjih na območju občine ter jih podpreti pri soočanju z izzivi sodobnega poslovnega okolja. Izobraževanja so usmerjena v razvoj znanj in veščin, ki prispevajo k večji produktivnosti, boljši organiziranosti dela, učinkovitejšemu upravljanju procesov ter večji profesionalizaciji podjetij.

Izvedba izobraževanj bo potekala v sodelovanju s podpornimi institucijami, kot so obrtno-podjetniške zbornice, razvojne agencije ali druge organizacije, ki delujejo na področju podjetništva. Te institucije zagotavljajo ustrezne programe, strokovne predavatelje ter organizacijsko in tehnično podporo izvedbi izobraževalnih dogodkov. Izobraževanja bodo vsebinsko raznolika in prilagojena potrebam lokalnega gospodarstva, od digitalnih znanj in mehkih veščin do splošnih poslovnih, organizacijskih in strokovnih tem.

Namen aktivnosti ni ozko specializirano usposabljanje, temveč krepitev splošne usposobljenosti zaposlenih, ki dolgoročno prispeva k večji konkurenčnosti podjetij, večji prilagodljivosti delovne sile ter izboljšanju kakovosti dela. Občina bo letno organizirala najmanj dve izobraževanji, namenjeni zaposlenim v lokalnih podjetjih, pri čemer se za izvedbo zagotavljajo proračunska sredstva.

S tem ukrepom občina aktivno podpira vseživljenjsko učenje, razvoj človeškega kapitala ter dolgoročno uspešnost in trajnostni razvoj lokalnega gospodarstva.

P3-3.1 Sofinanciranje specializiranih izobraževanj za zaposlene

Namen aktivnosti je spodbujati podjetja v občini, da vlagajo v znanja svojih zaposlenih, zlasti na področjih, kjer so potrebne višje, specifične ali strokovne kompetence. Specializirana izobraževanja, kot so napredna davčna usposabljanja za računovodje, certificirani IT tečaji, tehnološka usposabljanja ali specifična izobraževanja za proizvodne procese, so pogosto finančno zahtevnejša in zato težje dostopna predvsem manjšim in srednjim podjetjem.

S sofinanciranjem takšnih programov občina podjetjem omogoča dostop do znanj, ki ključno vplivajo na profesionalizacijo poslovanja, povečanje kakovosti in dodane vrednosti, tehnološko naprednost ter večjo konkurenčnost in produktivnost podjetij. Ukrep hkrati prispeva k dolgoročni stabilnosti kadrov, saj omogoča razvoj strokovnjakov znotraj lokalnega okolja.

Aktivnost deluje kot ciljana razvojna spodbuda, namenjena pridobivanju znanj, ki bi jih podjetja brez javne podpore težko financirala sama. Izobraževanja so lahko vsebinsko zelo raznolika in prilagojena

potrebam podjetij, od IT in tehnoloških vsebin do naprednih poslovnih, organizacijskih ali proizvodnih znanj.

Program se izvaja prek javnega razpisa ali javnega poziva podjetjem, ki izkazujejo jasno potrebo po specifičnih znanjih. Občina krije del stroškov izobraževanj, preostanek pa zagotovijo podjetja sama, kar zagotavlja resnost udeležbe, večjo zavezanost k prenosu znanja v prakso ter učinkovito porabo proračunskih sredstev. Za izvajanje aktivnosti se zagotavljajo proračunska sredstva, v okviru katerih bo sofinanciranih do pet specializiranih izobraževanj.

Dolgoročno aktivnost prispeva k razvoju visokokakovostnih kadrov, večji inovativnosti podjetij, zadržanju znanja v lokalnem okolju ter večji gospodarski odpornosti in konkurenčnosti celotne občine.

10. 4 Prioriteta 4 Turizem in skupnost

10. 4. 1 Cilji aktivnosti

Tabela 17: Cilji prioritete 4

CILJ	Cilj Aktivnosti	Merjenje
Okrepiti vlogo Domžal kot zelene, ustvarjalne in aktivne občine.	P4-1.1 Do konca obdobja razviti in vzpostaviti digitalno občinsko platformo, ki na enem mestu predstavlja lokalne ustvarjalce, ponudnike, kulturne in turistične produkte ter dogodke. Za izvedbo aktivnosti se v okviru proračunskega načrtovanja zagotavljajo sredstva ter vzpostavi sistem rednega in sistematičnega posodabljanja vsebin.	<ul style="list-style-type: none">– vzpostavljena delujoča platforma– število vključenih ustvarjalcev in ponudnikov (cilj: ≥30)– število predstavljenih produktov (cilj: ≥50)– doseženi obiski platforme v prvih 6 mesecih– število objavljenih vsebin (zgodbe, video, predstavitve)– zadovoljstvo ustvarjalcev (anketa)– povezave z drugimi občinskimi turističnimi kanali
Spodbujati razvoj trajnostnega turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino.	P4-2.1 Do konca obdobja vzpostaviti ali razširiti vsaj tri podporne aktivnosti za lokalne ponudnike produktov in doživetij (npr. tržnice, skupna blagovna znamka, digitalni katalog lokalnih ponudnikov) ter poskrbeti za boljše promocijo lokalne ponudbe skozi digitalne in fizične kanale.	<ul style="list-style-type: none">– število izvedenih podpornih aktivnosti (cilj: ≥3)– število vključenih ponudnikov (cilj: ≥30)– število predstavljenih lokalnih produktov in doživetij (cilj: ≥50)– vzpostavljen ali posodobljen digitalni katalog– izvedene promocijske aktivnosti (objave, kampanje, tržnice)– rast obiska ali prodaje pri sodelujočih
Povečati prepoznavnost lokalne ponudbe.	P4-3.1 Do konca obdobja nadgraditi ali razviti nov trajnostni turistični produkt na območju Domžalske poti spominov (npr. interpretacijske točke, digitalne vsebine, vodenja, označbe, tematske poti), ki bo povečal obisk, izboljšal interpretacijo dediščine ter dvignil doživljajsko vrednost lokacije, pri čemer se za izvedbo zagotovijo proračunska sredstva.	<ul style="list-style-type: none">– izvedena nadgradnja ali vzpostavitev vsaj 1 turističnega produkta– število novih ali posodobljenih vsebin (npr. info točk, tabel, digitalnih opisov)– število izdelanih promocijskih materialov– obisk Domžalske poti spominov po uvedenih novostih (primerjava leto/2 leti)– stopnja zadovoljstva obiskovalcev (anketa/ocene)

	<p>P4-3.2</p> <p>Do konca obdobja se načrtuje razvoj in lansiranje nove turistične blagovne znamke občine, ki vključuje celotno vizualno identiteto, ključna komunikacijska sporočila ter promocijski koncept, z namenom vzpostavitve enotne, prepoznavne in profesionalne predstavitve občine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izdelana celotna vizualna podoba (logo, barve, slog) – oblikovana osnovna sporočila in identiteta znamke – število pripravljenih komunikacijskih materialov (predloge, digitalni materiali) – pripravljena smernica za uporabo blagovne znamke (brand book) – predstavitev znamke javnosti (dogodek, splet, mediji) – število akterjev, ki začnejo uporabljati znamko (TIC, ponudniki)
--	--	---

10. 4. 2 Ukrepi

Tabela 18: Ukrepi prioritete 4

UKREP	ZAHTEVNOST	ODGOVORNOST	VIR FINANCIRANJA	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
P4-1.1 Vzpostavitev občinske platforme za promocijo lokalnih ustvarjalcev	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale											
P4-2.1 Podpora ponudnikom lokalnih produktov in doživetij (tržnice, blagovne znamke, digitalni katalogi)	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale											
P4-3.1 Razvoj trajnostnih turističnih produktov (Domžalska pot spomina)	Srednja	Občina Domžale	Občina Domžale											
P4-3.2 Vzpostavitev lastne turistične blagovne znamke	Majhna	Občina Domžale	Občina Domžale											

10. 4. 3 Namen sklopov aktivnosti

Prioriteta 4: Krepitev prepoznavnosti, trajnostnega turizma in ustvarjalnega potenciala občine Domžale

Namen četrte prioritete je okrepiti vlogo Domžal kot zelene, ustvarjalne in aktivne občine ter nadgraditi njen potencial na področju trajnostnega turizma, kulturne dediščine in lokalne ustvarjalnosti. Občina Domžale ima pomembne naravne, kulturne in družbene danosti, ki omogočajo razvoj kakovostnih turističnih in doživljajskih vsebin, vendar je za večjo prepoznavnost in gospodarske učinke potrebno sistematično povezovanje ponudnikov, sodobna promocija ter jasno pozicioniranje destinacije.

Ukrepi v okviru te prioritete temeljijo na usmeritvah Strategije razvoja turizma Občine Domžale in so namenjeni razvoju digitalnih orodij, podpori lokalnim ponudnikom, nadgradnji ključnih turističnih produktov ter vzpostavitvi enotne turistične blagovne znamke. S tem se krepí identiteta občine, povečuje vidnost lokalne ponudbe, spodbuja trajnostni obisk ter ustvarjajo dodatne priložnosti za lokalno gospodarstvo in ustvarjalne sektorje.

P4-1.1 Digitalna občinska platforma za predstavitev lokalne ponudbe

Cilj aktivnosti je vzpostaviti sodobno digitalno platformo, ki bo služila kot osrednji predstavitveni in promocijski prostor lokalnih ustvarjalcev, ponudnikov, kulturnih in turističnih vsebin, s posebnim poudarkom na turistični promociji občine. Platforma bo namenjena obiskovalcem, turistom, prebivalcem in partnerjem ter jim bo omogočala enostaven in pregleden dostop do informacij o lokalnih izdelkih, doživetjih, storitvah, prireditvah in ustvarjalcih.

Takšna platforma pomembno prispeva k dvigu prepoznavnosti lokalnih ustvarjalcev in ponudnikov, povečuje turistično privlačnost občine, spodbuja nakup lokalnih izdelkov in izkušenj ter krepí povezovanje turističnih akterjev. Hkrati prispeva h krepitvi identitete kraja ter pospešuje razvoj trajnostno in lokalno naravnane gospodarstva.

Platforma bo lahko vključevala raznolike vsebine, kot so predstavitve ustvarjalcev in ponudnikov, galerije izdelkov, koledar dogodkov, turistične zgodbe, lokalne gastronomske ponudnike, obrtne mojstre, vodena doživetja, pohodniške in tematske trase ter druge elemente, ki občino predstavljajo kot celovit in povezan turistični produkt. Posebna pozornost bo namenjena zagotavljanju vidnosti manjšim ali novim ustvarjalcem, ki sami nimajo zadostnih sredstev za samostojno promocijo, ter izboljšanju njihove digitalne prisotnosti.

Ključni element aktivnosti je tudi povezovanje platforme z občinsko spletno stranjo, družbenimi omrežji ter turističnimi organizacijami in kanali, kar omogoča širši doseg, večjo prepoznavnost in dolgoročno rast obiska. Namen aktivnosti ni zgolj tehnična postavitev spletne platforme, temveč vzpostavitev trajnostnega promocijskega ekosistema, ki povezuje ustvarjalnost, turizem in lokalno skupnost ter podpira dolgoročni gospodarski in družbeni razvoj občine.

Za izvedbo aktivnosti je predvideno ustrezno proračunsko financiranje, ki omogoča razvoj platforme, pripravo vsebin ter vzpostavitev sistema rednega posodabljanja in upravljanja.

P4-2.1 Podporne aktivnosti za lokalne ponudnike in trajnostno turistično ponudbo

Namen aktivnosti je krepiti prepoznavnost, dostopnost in tržno prisotnost lokalnih ponudnikov produktov in doživetij, ki pomembno soustvarjajo identiteto občine ter predstavljajo dodano vrednost tako prebivalcem kot obiskovalcem. Aktivnost je usmerjena v sistematično podporo lokalnim akterjem, ki delujejo na področju turizma, kulture, kulinarike, rokodelstva in drugih sorodnih dejavnosti.

Aktivnost vključuje razvoj ali razširitev različnih oblik podpore, ki lahko zajemajo organizacijo ali nadgradnjo lokalnih tržnic, razvoj ali promocijo skupne občinske oziroma produktne blagovne znamke, vzpostavitev digitalnih katalogov ali seznamov lokalnih ponudnikov ter promocijo lokalne ponudbe prek družbenih omrežij, spletnih strani, tiskanih gradiv in drugih komunikacijskih kanalov. Pomemben del aktivnosti je tudi povezovanje ponudnikov med seboj ter njihovo tesnejše sodelovanje s turističnimi akterji, kot so TIC, društva in druge podporne organizacije.

Ukrep prispeva k večji vidnosti lokalne ponudbe, izboljšani dostopnosti informacij za obiskovalce ter krepitvi tržne prisotnosti trajnostnih in avtentičnih produktov. S tem se spodbuja trajnostni razvoj turizma, krepi lokalno gospodarstvo ter ustvarjajo dodatne priložnosti za sodelovanje in skupno promocijo ponudnikov v občini.

P4-3.1 Nadgradnja trajnostnega turističnega produkta Domžalska pot spominov

Cilj aktivnosti je oblikovati ali nadgraditi trajnostni turistični produkt na območju Domžalske poti spominov, ki predstavlja pomemben del naravne, zgodovinske in kulturne dediščine občine. Razvoj produkta bo potekal v sodelovanju s Turistično-informacijskim centrom (TIC), lokalnimi ponudniki, društvi in drugimi relevantnimi združenji, z namenom usklajenega in vsebinsko kakovostnega razvoja.

Namen aktivnosti je izboljšati celotno doživljajsko izkušnjo obiskovalcev s sodobnimi, trajnostnimi in interpretacijskimi pristopi, ki ne posegajo pretirano v prostor, hkrati pa dodajo pomembno vsebinsko in doživljajsko vrednost. Produkt lahko vključuje označitev poti in interpretacijske table, postavitev počivališč ali informacijskih točk, digitalne vodnike ali QR-vsebine, tematska vodenja, poučne elemente s poudarkom na zgodovini, naravi in kulturni dediščini ter doživljajske elemente, kot so zvočni vodiči, zgodbe ali tematske trase.

Cilj ukrepa je okrepiti prepoznavnost Domžalske poti spominov, povečati obisk ter hkrati zagotoviti, da se razvoj izvaja v skladu z načeli trajnostnega turizma. To vključuje minimalen vpliv na naravno okolje, izobraževalno in interpretativno vlogo vsebin, spodbujanje sodelovanja lokalnih ponudnikov ter ohranjanje kulturne in zgodovinske identitete območja. S tem ukrepom se Domžalska pot spominov uveljavlja kot kakovosten trajnostni turistični produkt z dolgoročnim razvojnim potencialom.

P4-3.2 Razvoj turistične blagovne znamke občine Domžale

Cilj aktivnosti je oblikovati močno, prepoznavno in enotno turistično blagovno znamko občine, ki bo predstavljala temelj za celotno turistično promocijo, komunikacijo in nadaljnji razvoj turističnih produktov. Blagovna znamka je ključen element sodobnega destinacijskega marketinga, saj povezuje lokalne turistične ponudnike, naravne in kulturne znamenitosti ter identiteto kraja v enoten, atraktiven in profesionalen okvir.

Nova turistična blagovna znamka bo vključevala celotno vizualno identiteto, kot so logotip, tipografija in barvna paleta, jasno definiran slog komuniciranja, ključna sporočila ter zgodbo kraja. Del aktivnosti bo tudi priprava uporabnega priročnika za uporabo blagovne znamke (t. i. brand book), ki bo vseboval

smernice za dosledno rabo znamke ter osnovne komunikacijske predloge, kot so plakati, brošure, digitalne objave in spletne pasice. S tem ukrepom občina zagotavlja, da je turistična komunikacija usklajena, prepoznavna in skladna s sodobnimi trendi destinacijskega marketinga. Enotna blagovna znamka prispeva k večji konkurenčnosti destinacije, izboljšuje digitalno prisotnost ter gradi jasno in prepoznavno identiteto v mislih obiskovalcev.

Blagovna znamka ni zgolj vizualni element, temveč dolgoročna strateška usmeritev, ki povezuje lokalne ponudnike, turistične produkte, dogodke in občino v skupen narativ. Takšen pristop dolgoročno krepi privlačnost destinacije, povečuje prepoznavnost lokalne ponudbe ter ustvarja pogoje za usklajen in trajnosten razvoj turizma v občini.

11 ZAKLJUČEK

11.1 Sprejem strategije

Strategijo gospodarskega razvoja Občine Domžale sprejme Občinski svet Občine Domžale kot temeljni razvojni dokument, ki določa dolgoročne usmeritve razvoja občine. Strategija predstavlja skupni okvir za načrtovanje in izvajanje razvojnih politik ter usmerja delovanje občine in njenih partnerjev v prihodnjem obdobju.

11.2 Izvajanje in spremljanje strategije

Izvajanje strategije temelji na sodelovanju občine, gospodarstva, podpornih institucij, izobraževalnih ustanov in drugih lokalnih deležnikov. Ključno vlogo pri koordinaciji in podpori izvajanju ima Občina Domžale.

Ukrepi in aktivnosti so podrobneje opredeljeni v akcijskem načrtu, kjer so določeni nosilci, okvirni finančni viri ter merljivi kazalniki. Sredstva za izvajanje strategije se zagotavljajo iz občinskega proračuna ter drugih virov, kot so državni in evropski skladi, javno-zasebna partnerstva in zasebne investicije.

Spremljanje izvajanja strategije poteka na podlagi opredeljenih kazalnikov in rednih poročil, ki omogočajo sprotno prilagajanje ukrepov glede na dosežene rezultate in razvojne potrebe občine.

Strategija razvoja Občine Domžale predstavlja dolgoročen okvir za usmerjanje gospodarskega, družbenega in prostorskega razvoja občine. Temelji na analizi stanja ter jasno opredeljenih razvojnih prioritetah, ciljih in ukrepih, podprtih z akcijskim načrtom in sistemom merjenja.

Strategija daje poseben poudarek razvoju konkurenčnega gospodarstva, podpori podjetništvu in inovacijam, razvoju kadrov, trajnostnemu turizmu ter izboljšanju kakovosti bivanja. Njena uspešna uresničitev bo zahtevala sodelovanje vseh ključnih deležnikov ter dosledno in prilagodljivo izvajanje ukrepov v skladu z razvojnimi izzivi.

12 Slovar izrazov

Inkubator (podjetniški inkubator)

Inkubator je organizacija ali prostor, ki pomaga novim podjetjem in startupom v zgodnji fazi razvoja. Podjetnikom nudi podporo pri razvoju poslovne ideje, svetovanje (npr. pravno, finančno, trženjsko), mentorstvo, izobraževanja in pogosto tudi ugodne prostore za delo. Namen inkubatorja je povečati možnosti, da mlada podjetja preživijo in zrastejo.

Coworking (skupni delovni prostor)

Coworking je skupni delovni prostor, kjer lahko posamezniki, samostojni podjetniki, startupi ali manjša podjetja najemajo delovno mesto ali pisarno. Poleg fizičnega prostora coworking spodbuja sodelovanje, izmenjavo znanja in povezovanje med uporabniki, vendar praviloma ne nudi sistematične podjetniške podpore, kot jo inkubator.

Tehnološki park

Tehnološki park je večji poslovno-razvojni kompleks, namenjen podjetjem, ki delujejo na področju tehnologije, inovacij in razvoja. Običajno združuje različne dejavnosti: pisarne, laboratorije, razvojne oddelke, inkubatorje, coworking prostore ter podporne institucije. Cilj tehnološkega parka je spodbujanje inovacij, sodelovanja med podjetji in prenos znanja med gospodarstvom, raziskavami in izobraževanjem.

Startup

Startup je mlado podjetje, ki razvija nov izdelek ali storitev z namenom hitre rasti in širjenja na trg. Pogosto deluje v negotovih razmerah in išče poslovni model, ki bi bil dolgoročno uspešen.

Podporno okolje za podjetništvo

Skupni izraz za organizacije, programe in prostore (npr. inkubatorji, tehnološki parki, razvojne agencije), ki pomagajo podjetnikom pri zagonu in razvoju podjetij.

**Strategija gospodarskega razvoja občine Domžale
za obdobje 2026-2036**

Županja, mag. Renata Kosec

Pripravil: Koda d.o.o., Ajdovščina

Ajdovščina, januar 2026